

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เกียรติยจร วัจนะลัสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. กรุงเทพมหานคร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- จิตติ ดิงคัมภีร์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2521.
- _____ . คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช 2523. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตสภา, 2523.
- ข้าเสือง วุฒิสัมภ์ และถวัลย์ สิทธิอนุเคราะห์. กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2516.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- ธีระ ศิริธรรมรักษ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- นคร พจนันทรพงษ์ และพลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา. ประมวลกฎหมายอาญาฉบับพิมพ์แก้ไขใหม่ พุทธศักราช 2523. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2523.
- ประพนธ์ คำตะมาน. คำพิพากษาฎีกาประจำพุทธศักราช 2510. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตสภา 2510.
- ประภาศน์ อวยชัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. พระนคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- พจน์ บุชปาคม. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2523.

- พืชน์ เปี่ยมภุญชร. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 1-6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
- พิชณิ ระพีพันธุ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2504.
- ไพจิตร ปุญญพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : แลวงสุทธการพิมพ์, 2525.
- ยืนหยัด ใจสมุทร. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1. กรุงเทพมหานคร : สำขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- รังสรรค์ แสงสุข. คู่มือละเมิด สัดการงานนอกสิ่ง ลากมิดวรได้. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- สินี หะวานนท์. กฎหมายการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.
- วงษ์ วีระพงศ์. คำอธิบายลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : อักษรสารการพิมพ์, 2514.
- วรศักดิ์พิบูลย์, พระ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พระนคร : วัลรินทร์, 2514.
- วาริ นาสกุล. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด สัดการงานนอกสิ่ง ลากมิดวรได้. กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.
- วิจิตรรา พึ่งสดดา. รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- ศึกษาริการ, กระทรวง. ประวัติกระทรวงศึกษาริการ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495.
- ลัมคิต ฮิตประล้งค์, ลัทธิศึกษาของการล่อนพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิชย จำกัด, 2521.
- _____ . ลัทธิศึกษาในกิจกรรมพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิชย จำกัด, 2521.
- ลัมคักดิ์ สิงห์พันธุ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

ลิปพนนท์ เกตุทัต. "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมการเสริมสร้างสังคมมนุษย์ในแนวทางแห่ง
ธรรมสัจจะ." ในอนุสรณ์งานพระราชพิธีเพลิงศพศาสตราจารย์ ดร.จรรยาทัศน์ พุกกะมาน,
หน้า 31. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสาร, 2519.

สิรินทรเทพรัตนราชสุดา, เจ้าฟ้า, สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ. พุทธศาสนสภาศิลปะโคลง. ค่ำ,
2517.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์, 2518.

อนันต์ ใจสมุทร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

บทความวารสาร หนังสือพิมพ์

กัญจน์ นาคามดี. "ครูอาจารย์กับความรับผิดชอบทางแพ่งต่ออุบัติเหตุ" ข่าวสารกรมพลศึกษา
6 (8 มิถุนายน 2527) : 24-27.

จำเนียร เหมะรัต. "โงงอายุ" สยามรัฐ (8 พฤษภาคม 2528) : 5.

ประฮา เหตุระกุล. "ฟุตบอลโคกคัพ" เดลินิวส์ (21 กุมภาพันธ์ 2528) : 19.

ไพฑูรย์ ลุนทร. "สัมภาษณ์รองอธิบดีกรมพลศึกษา" ไทยรัฐ (26 มีนาคม 2526) : 9.

รัชต์ ขวัญบุญสัน. "สิ่งที่นักกีฬาควรทราบ" วารสารสู่ศึกษาพลศึกษาและสันตนาการ
9 (กุมภาพันธ์ 2526) : 15.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. "ความหมายและลักษณะที่สำคัญของกีฬา" วารสารสู่ศึกษาพลศึกษาและ
สันตนาการ 8 (กรกฎาคม 2525) : 1.

_____. "การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน" วารสารสู่ศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ
8 (ตุลาคม 2525) : 5.

สมบัติ ภู่อัญจน์. "เอาโทษโงงอายุ" สยามรัฐ (5 กุมภาพันธ์ 2528) : 8.

_____. "กวดขันนักกีฬาเยาวชนแห่งชาติ" สยามรัฐ (9 เมษายน 2528) : 8.

_____. "ถูกตัดสิทธิ์ทั้งทีม" สยามรัฐ (1 พฤษภาคม 2528) : 9.

_____. "กีฬา" สยามรัฐ (31 พฤษภาคม 2528) : 9.

เอกสารอื่น ๆ

มานิตย์ โกล์อินทรีย์. "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย, 2522.

สัมภาษณ์

- พิสิทธิ์ สุวรรณกาญจน์. อัยการ ประจำกระทรวงมหาดไทย. สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2527.
 _____. อัยการ ประจำกระทรวงมหาดไทย. สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2527.
 _____. อัยการ ประจำกระทรวงมหาดไทย. สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2528.
 สุพจน์ ลรรพชุตตา. สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2528.
 _____. สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2528.
 _____. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2528.

ศูนย์วิทยพัชกร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติลูกเสือ

พ.ศ. 2507

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509

.....

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2507

เป็นปีที่ 19 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยลูกเสือ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ลักษณะ 1

บททั่วไป

มาตรา 5 ให้มีคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วยบรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

- 1 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 81 ตอนที่ 8 วันที่ 23 มกราคม 2507
- 2 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 16 วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2509

มาตรา 6 ให้คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล

มาตรา 7 คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมบ่มนิสัยลูกเสือให้เป็น

พลเมืองดี ตามจารีตประเพณีบ้านเมืองและอุดมคติ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีนิสัยในการสั่งเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- (2) ให้มีนิสัยสุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- (4) ให้รู้จักทำการฝีมือ
- (5) ให้มีการพัฒนาในทางกาย จิตใจและศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวกับสิทธิการเมือง

ใด ๆ

มาตรา 8 พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 9 คณะลูกเสือแห่งชาติ อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (2) เงินค่าบำรุงตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (3) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (4) เงินและทรัพย์สิน ซึ่งมีผู้บริจาคให้คณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 10 ให้คณะลูกเสือแห่งชาติได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีอากรตาม

ประมวลรัษฎากร และภาษีโรงเรือนตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ลักษณะ 2

การปกครอง

สภาลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 11 ให้มีสภาลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รอง

นายกรัฐมนตรีเป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่า

ราชการจังหวัดเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยสามสิบคน แต่ไม่เกินห้าสิบคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ

สภาลูกเสือแห่งชาติอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกและกรรมการกิตติมศักดิ์ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

มาตรา 12 สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือแห่งชาติ
- (3) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้

มาตรา 14 นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาศาลถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่มีความผิดเป็น

ลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา 15 เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ อาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 16 ให้สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจออกข้อบังคับการประชุมและกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามหน้าที่

หมวด 2

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 17 ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งสภาয়ကတံင်တံင် อธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการและเลขาธิการ

มาตรา 18 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- (1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และตามนโยบายของสภาลูกเสือแห่งชาติ
- (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- (3) จัดให้มีการฝึกอบรมลูกเสือ บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- (4) จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- (5) จัดการหาทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ลงทุนเพื่อประโยชน์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ออกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (8) วางระเบียบแบบแผนคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (9) จัดทำรายงานประจำปี ส่งต่อสภาลูกเสือแห่งชาติพร้อมด้วยงบดุล
- (10) ตั้งอนุกรรมการเพื่อให้พิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด
- (11) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งอื่นใด ที่มิได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 19 ในบทพระราชบัญญัติมาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 16 โดยอนุโลม

มาตรา 20 ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กระทำการในนามคณะลูกเสือแห่งชาติ และเพื่อการนี้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติจะมอบอำนาจให้กรรมการคนใดคนหนึ่งปฏิบัติการ เฉพาะอย่างแทนก็ได้

มาตรา 21 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีหน้าที่ตามสมควร

หมวด 3

ลูกเสือจังหวัด

มาตรา 22 ในจังหวัดหนึ่ง ให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด

มาตรา 23 ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธาน นายอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่น อีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน ซึ่งประธานกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อาจแต่งตั้งกรรมการลูกเสือพิเศษ ประจำจังหวัดได้

มาตรา 24 คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของลูกเสือในจังหวัด
- (2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด
- (3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดในการปฏิบัติงานลูกเสือ

มาตรา 26 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และศึกษาธิการ จังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด มีหน้าที่บริหารลูกเสือในจังหวัด

สำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี จะจัดระเบียบการปกครองลูกเสือเป็นพิเศษตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติก็ได้

มาตรา 27 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด โดยมีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

หมวด 4

ลูกเสืออำเภอ

มาตรา 28 ในอำเภอหนึ่งให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตอำเภอ

มาตรา 29 ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วยนายอำเภอเป็นประธาน ศึกษาธิการอำเภอเป็นรองประธาน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคน แต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อาจแต่งตั้งกรรมการลูกเสือพิเศษ
ประจำอำเภอได้

มาตรา 30 คณะกรรมการลูกเสืออำเภอมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของลูกเสือในอำเภอ
- (2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
- (3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ

มาตรา 31 ให้ฝ่ายทบัญญัติมาตรา 13 มาตรา 14 และมาตรา 15 มาใช้บังคับ
แก่การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการอื่นตามมาตรา 29 โดยอนุโลม

มาตรา 32 ให้นายอำเภอเป็นผู้ว่าการลูกเสืออำเภอ และศึกษาราชการอำเภอ
เป็นรองผู้ว่าการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่บริหารการลูกเสือในอำเภอ

มาตรา 33 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ โดยมีศึกษาราชการอำเภอ
เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ และให้มีเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ลักษณะ 3

หน่วยลูกเสือ ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และผู้ตรวจการลูกเสือ

มาตรา 34 การตั้ง การยุบ และสัดหน่วยลูกเสือ ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือ
แห่งชาติ

มาตรา 35 ลูกเสือมี 4 ประเภท คือ

- (1) ลูกเสือสำรอง
- (2) ลูกเสือสามัญ
- (3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- (4) ลูกเสือวิสามัญ

มาตรา 36 การเข้าเป็นลูกเสือ การออกจากลูกเสือ การสัดประเภท ขึ้น เหล่า
การฝึกอบรม ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 37 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ลำดับดังนี้

- (1) ผู้อำนวยการใหญ่
- (2) รองผู้อำนวยการใหญ่

- (3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (6) ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- (7) รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- (8) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (9) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (10) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (11) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (12) ผู้กำกับลูกเสือ
- (13) รองผู้กำกับลูกเสือ
- (14) นายหมู่ลูกเสือ
- (15) รองนายหมู่ลูกเสือ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้อำนวยการใหญ่และปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองผู้อำนวยการใหญ่ การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 38 ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือมี ดังนี้

- (1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ
- (2) ผู้ตรวจการใหญ่
- (3) รองผู้ตรวจการใหญ่
- (4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด

- (10) ผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- (11) รองผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ
- (12) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสืออำเภอ

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ตรวจการใหญ่ ปลัดกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมการปกครอง เป็นรองผู้ตรวจการใหญ่ การแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ตรวจการลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 39 ผู้ตรวจการลูกเสือมีหน้าที่ตรวจตรา แนะนำและชี้แจงเพื่อให้ลูกเสือปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และขนบธรรมเนียมของลูกเสือ

ลักษณะ 4

วินัย เครื่องแบบ และธง

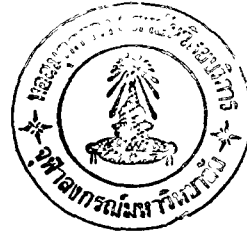
มาตรา 40 ลูกเสือผู้บังคับบัญชา ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือต้องปฏิบัติตามวินัย ซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ และขนบธรรมเนียมของลูกเสือ

มาตรา 41 เครื่องแบบลูกเสือ ได้แก่ เครื่องแต่งกายทั้งหลายที่ได้กำหนดไว้สำหรับพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ รวมทั้งเครื่องหมาย ตาแหน่ง ยัน เหล่า ประเภท สังกัด เครื่องหมายวิชาพิเศษ และเครื่องหมายอื่น ๆ ที่ประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

มาตรา 42 ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบลูกเสือ และการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดทำหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อจำหน่ายรูปตรา หรือเครื่องหมายอันเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของเครื่องแบบลูกเสือ หรือสำหรับเครื่องแบบลูกเสือ ตามที่กำหนดห้ามไว้ในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 44 ให้มีธงคณะลูกเสือแห่งชาติและธงลูกเสือประจำจังหวัด โดยรับพระราชทานจากพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ ส่วนธงลูกเสือคณะอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ

ลักษณะ 5

ความดีความชอบ

มาตรา 45 ให้มีเหรียญลูกเสือสรรเสริญเป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้สำหรับพระราชทานแก่ลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ผู้มีความดีความชอบตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 47

มาตรา 46 เหรียญลูกเสือสรรเสริญเหรียญเงินมีลักษณะกลมรี ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 3.2 เซนติเมตร ด้านหลังตรงกลางมีตราหน้าเสือประกอบด้วยริ้วขอบส่วนบนมีอักษรว่า "ลูกเสือ" "เสียดีพอย่าเสียดีตย์" ตรงหน้าเสือประกอบด้วยริ้ว และตัวอักษรให้ห่าเป็นคน ด้านหลังเป็นพื้นเกลี้ยงจารึกนาม หมายเลขประจำตัวผู้ซึ่งได้รับพระราชทานนามหน่วยลูกเสือที่สังกัด และวันที่พระราชทานที่ขอบส่วนบนมีห่วงห้อยแพรแถบขนาดกว้าง 2.4 เซนติเมตร มีริ้วสีดำกว้าง 1.2 เซนติเมตรอยู่กลาง ริ้วทั้งสองข้างมีริ้วสีเหลืองกว้าง 6 มิลลิเมตร ประดับที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋่าเบื้องซ้าย

เหรียญลูกเสือสรรเสริญมี 3 ชั้น ดังนี้

- ชั้นที่ 1 มีเฟลোটอลีย์ ทำด้วยโลหะเงินประดับที่แพรแถบ 2 ดอกตามแนวนอน
- ชั้นที่ 2 มีเฟลोटอลีย์ ทำด้วยโลหะเงินประดับที่แพรแถบตรงกึ่งกลาง 1 ดอก
- ชั้นที่ 3 ไม่มีเฟลोटอลีย์ประดับที่แพรแถบ

มาตรา 47 เหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 1 จะพระราชทานแก่ผู้มีความดีความชอบซึ่งได้ทำการรักษาความปลอดภัยหรือสันติสุขเพื่อชาติ คำสั่งฯ พระมหากษัตริย์ หรือได้ช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในอันตราย ทั้งนี้โดยตนเองได้ฝ่าอันตรายจนถึงขนาดที่สมควรได้รับพระราชทานเหรียญนี้หรือตนเองได้ประสพอันตรายถึงทุพพลภาพหรือเสียชีวิต

เหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 2 จะพระราชทานแก่ผู้มีความดีความชอบซึ่งได้ช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในอันตรายโดยตนเองได้ประสพอันตรายหรือฝ่าอันตราย หรือแก่ผู้ซึ่งได้ทำความดีความชอบในข้อต่อไปนี้ทุกข้อรวมกันไม่น้อยกว่า 100 ครั้ง และในแต่ละข้อไม่น้อยกว่า 10 ครั้ง คือ

- (1) ช่วยเหลือผู้ได้รับทุกข์ยากลำบากที่ควรช่วย
- (2) ช่วยเหลือหรือป้องกันผู้อื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่นให้พ้นอันตราย
- (3) ช่วยสัตว์ให้พ้นจากการทรมานหรือพ้นทุกข์เวทนา

- (3) ช่วยสัตว์ให้พ้นจากการทรมานหรือพันทุกข์ เวทนา
- (4) ทำการปฐมพยาบาล
- (5) ช่วยเหลือราชการ
- (6) ช่วยเหลือกิจการอันเป็นสาธารณกุศล
- (7) ช่วยเหลือผู้ปกครอง หรือช่วยเหลือเพื่อนบ้าน
- (8) ช่วยเหลือกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน หรือของที่ทำงานซึ่งไม่ใช่หน้าที่ตาม

ปกติ

เหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 3 จะพระราชทานแก่ผู้มีความดีความชอบซึ่งได้ช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในอันตรายแม้เพียงครั้งเดียว หรือแก่ผู้ซึ่งได้ทำความดีความชอบตามเกณฑ์ สำหรับเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 2 ทุกข้อรวมกันไม่น้อยกว่า 50 ครั้ง และในแต่ละข้อไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง

มาตรา 48 ให้มีเหรียญลูกเสือสดุดี เป็นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้สำหรับพระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือและบุคคลอื่น บรรดาที่มีอุปการคุณถึงขนาด หรือที่ได้อุทิศกำลังกายหรือกำลังความคิดในการประกอบกิจการให้บังเกิดประโยชน์แก่การลูกเสือ

มาตรา 49 เหรียญลูกเสือสดุดี มีลักษณะอย่างเดียวกับเหรียญลูกเสือสรรเสริญ เว้นแต่ด้านหลังจารึกเพียงนามของผู้ซึ่งได้รับพระราชทานและวันที่พระราชทาน ส่วนแถบแพรขนาดกว้าง 2.4 เซนติเมตร มีริ้วสีเหลืองกว้าง 1.2 เซนติเมตรอยู่กลาง ริ้วทั้งสองข้างมีริ้วสีดำกว้าง 6 มิลลิเมตร กับมีเข็มวชิระ ทำโดยโลหะ เงินประดับที่แถบตรงกึ่งกลางตรงแนวทางตั้งหนึ่งเข็ม ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋า เบื้องซ้าย

มาตรา 50 เมื่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า ผู้ใดสมควรได้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี ให้เฝ้าความขึ้นกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานต่อไป

มาตรา 51 เหรียญลูกเสือสรรเสริญและเหรียญลูกเสือสดุดี พระราชทานให้เป็นกรรมสิทธิ์ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์ให้ทายาทโดยธรรมรักษาไว้เป็นที่ระลึก

มาตรา 52 ให้มีเข็มลูกเสือสมนาคุณไว้สำหรับตอบแทนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเพื่อบำรุงการลูกเสือ

เอ็มลูกเสือสมัคร 4 ชั้น ดังนี้

เอ็มสมัครชั้นพิเศษ

เอ็มสมัคร ชั้นที่ 1

เอ็มสมัคร ชั้นที่ 2

เอ็มสมัคร ชั้นที่ 3

ลักษณะของเอ็มลูกเสือสมัคร และเงื่อนไขในการให้เอ็มลูกเสือสมัคร ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 53 ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญที่ระลึกสำหรับลูกเสือ หรือเหรียญลูกเสือสรรเสริญอยู่ก่อนแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ละใช้เหรียญนั้นประดับก็ได้ หรือจะใช้เหรียญลูกเสือสรรเสริญตามพระราชบัญญัตินี้ใช้ประดับก็ได้ โดยเทียบชั้นดังนี้ คือ

เหรียญทองคำหรือเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 1 เทียบเท่ากับเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 1 ตามพระราชบัญญัตินี้

เหรียญเงินหรือเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 2 เทียบเท่ากับเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 2 ตามพระราชบัญญัตินี้

เหรียญโลหะขาวหรือเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 3 เทียบเท่ากับเหรียญลูกเสือสรรเสริญชั้นที่ 3 ตามพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ 6

บทลงโทษ

มาตรา 54 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาทหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 55 ผู้ใดตั้งหน่วยลูกเสืออันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 56 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบลูกเสือโดยไม่มีสิทธิ เพื่อให้คนอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิหรือแต่งเลียนเครื่องแบบลูกเสือเพื่อให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนเป็นลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ หรือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ - (1) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องด้วยกฎหมายว่าด้วยรถเสือที่ใช้อยู่ในปัจจุบันี้ไม่เหมาะสมด้วยเหตุหลายประการ เช่น สภากรรมการกลางจัดการรถเสือแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ทั้งด้านนโยบาย และบริหาร มิได้มีบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาให้กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งเป็นเหตุให้การทำงานล่าช้า ควรแยกงานนโยบายและงานบริหารงานรถเสือออกจากกันเป็นส่วน และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของการรถเสือ จำเป็นต้องจากกันเป็นส่วน และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของการรถเสือ จำเป็นต้องอาศัยกำลังจากทางราชการ เป็นสำคัญ จึงได้มีบทบัญญัติให้นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง นอกจากนี้การรถเสือยัง เป็นงานล่ากล่อมควรยกเลิกกฎหมายเก่าและจัดทำกฎหมายใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(2) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติรถเสือ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509 คือ โดยการที่ห้ามมิให้ผู้ใดจัดทำหรือนำเข้ามายังราชอาณาจักร เพื่อจำหน่ายวัตถุประสงค์บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแบบรถเสือ ควรจะห้ามรวมถึงรูปตราหรือเครื่องหมายอันเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของเครื่องแบบรถเสือหรือประกอบเครื่องแบบรถเสือด้วย จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อความประสงค์ดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อบังคับกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการแข่งขันกีฬาโรงเรียน

พ.ศ. 2512

กระทรวงศึกษาธิการมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้รับการอบรมพลศึกษาตามสมควรแก่
 สภาพ เพื่อให้มีร่างกายสมบูรณ์ จิตใจเป็นนักกีฬา และมีมารยาทอันดีงาม เหมาะสมแก่การสังคม
 จึงให้ตราข้อบังคับการแข่งขันกีฬาโรงเรียนไว้ ดังต่อไปนี้

ความเบื้องต้น

- ข้อ 1. ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า "ข้อบังคับกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแข่งขัน
 กีฬาโรงเรียน พ.ศ. 2512"
- ข้อ 2. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกข้อบังคับการแข่งขันกีฬาโรงเรียน พุทธศักราช 2490 ตลอดจน
 บรรดาข้อบังคับและระเบียบอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับข้อบังคับนี้

หน้าที่ของโรงเรียน

- ข้อ 4. โรงเรียนมีหน้าที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แข่งขันกีฬาตามโอกาส ดังต่อไปนี้คือ
- 4.1 แข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
  - 4.2 แข่งขันกีฬากับมิตรกับโรงเรียนอื่น
  - 4.3 แข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่กรมพลศึกษา หรือจังหวัดจัดขึ้น
- ข้อ 5. ในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่กรมพลศึกษาจัด ให้อาจารย์ใหญ่
 ครูใหญ่ของโรงเรียนที่ส่ง เข้าแข่งขันเป็นกรรมการดำเนินการแข่งขันโดยตำแหน่ง ซึ่งมีหน้าที่
 ควบคุมดูแลความปลอดภัยนักเรียนผู้แข่งขันและนักเรียนผู้ดู ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามที่
 ทางกรมพลศึกษาหรือจังหวัดจะได้กำหนดเป็นระเบียบขึ้น

ข้อ 6. ให้โรงเรียนที่ส่งเข้าแข่งขันมอบหมายให้ครูทำหน้าที่ผู้จัดการชุด 1 คน และผู้ฝึก 1 คน เพื่อควบคุมดูแลนักเรียนที่เข้าแข่งขันของตนให้ปฏิบัติตามระเบียบของกรมพลศึกษา โดยเคร่งครัด

ข้อ 7. ให้โรงเรียนส่งครูไปควบคุมดูแลความประพฤตินักเรียนผู้ดูของโรงเรียน ให้มีจำนวนเพียงพอที่จะควบคุมนักเรียนได้ทั่วถึง และต้องอยู่ที่สนามแข่งขันจนกว่านักเรียนของตนได้กลับหมดแล้วตามที่ทางกรมพลศึกษาจะได้กำหนดไว้ในระเบียบ

ข้อ 8. โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการอบรม ส่งสอนนักเรียนเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา ให้เข้าใจความมุ่งหมาย และเจตนารมณ์ของการกีฬา พร้อมทั้งการปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง ทั้งนักเรียนผู้แข่งขัน และนักเรียนผู้ดูการแข่งขันด้วย

ข้อ 9. โรงเรียนต้องส่งนักเรียนไปแข่งขันจนตลอดการแข่งขันกีฬาที่โรงเรียนได้รับสมัครไว้

ข้อ 10. โรงเรียนต้องไม่จ่ายเงินสินจ้างรางวัลให้แก่นักกีฬา อันจะเป็นการลู่ใจ ให้ผิดเจตนารมณ์ของนักกีฬาสโมสรเล่น

นักเรียนผู้เข้าแข่งขัน

ข้อ 11. นักเรียนที่เข้าแข่งขันกีฬาโรงเรียนต้องเป็นนักกีฬาสโมสรเล่น ตามระเบียบของกรมพลศึกษา

ข้อ 12. ผู้เข้าแข่งขันต้องเป็นนักเรียนในโรงเรียนที่สมัครเข้าแข่งขันอยู่แล้ว อย่างน้อย 30 วัน นับตั้งแต่การเปิดเรียนภาคต้น

ข้อ 13. นักเรียนที่จะเข้าแข่งขันกีฬาโรงเรียนต้องเป็นตามเกณฑ์อายุ ส่วนสูงน้ำหนัก และชั้นเรียน ซึ่งกรมพลศึกษาจะได้กำหนดระเบียบไว้

การประท้วง

ข้อ 14. ให้มีคณะกรรมการรับคำประท้วงชุดหนึ่ง เพื่อรับพิจารณาตัดสินคำประท้วง

ข้อ 15. โรงเรียนใดจะประท้วงให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 15.1 ให้อื่นค่าประท้วง เป็นลายลักษณ์อักษรโดยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่
ลงนามรับรองต่อ เลขาธิการกรมพลศึกษาสำหรับส่วนกลาง สำหรับ
ส่วนภูมิภาคให้อื่นต่อประธานกรรมการจัดงานที่จังหวัดนั้น ๆ สัตชั้น
- 15.2 ค่าประท้วงต้องมีข้อความชัดเจนและมีพยานหลักฐานประกอบ
- 15.3 ถ้าเป็นการประท้วงเพื่อเปลี่ยนผลของการแข่งขัน ครั้งใด ต้อง
ยื่นค่าประท้วง ภายใน 48 ชั่วโมง นับตั้งแต่การแข่งขันครั้งนั้น
ได้สิ้นสุดลง (วันหยุดราชการไม่นับ)

ข้อ 16. เมื่อกรมพลศึกษาหรือประธานกรรมการจัดงานที่จังหวัดสัตชั้น รับค่าประท้วง
ไว้แล้ว พิจารณาค่าประท้วงได้ความตามข้อเท็จจริง และตัดสินข้อประท้วงนั้นไปแล้ว ค่าตัดสินของ
กรมพลศึกษา หรือประธานกรรมการจัดงานที่จังหวัดสัตชั้นให้ถือเป็นเด็ดขาด

การรักษาข้อบังคับ

ข้อ 17. ในเมื่อมีเหตุผลสมควร ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่กรมพลศึกษาที่ประจำการแข่งขัน
มีอำนาจสั่งนักเรียนที่ฝุ่สุขภาพไม่สมบูรณ์ ไม่ให้เข้าแข่งขันหรือหยุดการแข่งขันได้

ข้อ 18. ถ้าโรงเรียนใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ หรือปรากฏว่ามีการทุจริตอย่างหนึ่งอย่างใด
ขึ้น ให้กรมพลศึกษาลงโทษตามสมควรแก่เหตุดังต่อไปนี้ เช่น ว่ากล่าวตักเตือน ปรับเป็นแพ้
งดสิทธิอันโรงเรียนพึงได้รับ หรือห้ามมิให้เข้าแข่งขันกีฬาใด ๆ ในปีนั้น หรือในปีต่อไป หรือให้
กรมพลศึกษาแจ้งให้กรมเจ้าสังกัดทราบ เพื่อลงโทษอันควรแก่กรณีในอันที่ทำให้เสียหายต่อการ
ศึกษาของชาติ

ข้อ 19. ในกรณีโรงเรียนสั่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน แต่ไม่สามารถควบคุมดูแล
ความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยได้ จะงดมิให้เข้าแข่งขันในปีนั้น และปีต่อไป
และเล่นนอกรมเจ้าสังกัดลงโทษอันควรแก่กรณีต่อไป

ข้อ 20. ให้อธิบดีกรมพลศึกษารักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจ
ออกระเบียบและกติกาดังต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2512

(พลเอก กฤษณ์ สีวะรา)

(กฤษณ์ สีวะรา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ทว่าการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ

เรื่อง วัฒนธรรมในการดูกีฬา

ด้วยสภาวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณา เห็นว่าการ เล่นกีฬา เป็นคุณและเป็นประโยชน์แก่บุคคล ผู้เล่น เพราะก่อให้เกิดพลานามัยและเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่ชาติ ทั้งในทางสมรรถภาพและความสามัคคี ถ้าผู้เล่น ผู้ดูตัวและระลึกละเลยละโมภถึงประโยชน์ของการ เล่นกีฬาดังกล่าวมาข้างต้น ไม่เผลอตนปล่อยใจให้ตกอยู่ในทางอคติ ก็จะเป็นการส่งเสริม และเพิ่มพูนวัฒนธรรมประจำชาติ ของคนไทย ให้สูงขึ้นเพื่อประโยชน์ดังนี้ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติจึงวางกำหนดข้อพึงควรระลึกละ ควรปฏิบัติของผู้ดูการ เล่นกีฬาไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1. ผู้ดูพึงประมือแสดงความยินดีต้อนรับผู้แข่งขันทุกฝ่ายขณะ เข้าสู่สนาม และประมือให้เกียรติแก่ผู้เล่นดี ไม่ว่าฝ่ายไหนด้วย
- ข้อ 2. ผู้ดูไม่พึงควร แหย่หยันผู้แข่งขันและเจ้าหน้าที่ด้วยประการใด ๆ
- ข้อ 3. ผู้ดูไม่พึงควรรบกวนผู้แข่งขันหรือเจ้าหน้าที่ และไม่พึงควรก่อให้เกิดการแตกสามัคคีระหว่างผู้แข่งขันด้วยกันหรือกับผู้ดู
- ข้อ 4. ผู้ดูพึงยอมรับคำตัดสินของ เจ้าหน้าที่อย่าง เต็ดขาด และเคารพกฎข้อบังคับและกติกาทิ้งปวง
- ข้อ 5. ผู้ดูไม่พึงควร เปล่งวาจาสนับสนุนผู้ เล่นไปในทางที่ผิด

สภา วัฒนธรรมแห่งชาติ

20 กันยายน 2492

ข้อบังคับกรมพลศึกษา

ว่าด้วยสถานการณ์นักกีฬาสมัครเล่น

พุทธศักราช 2481

1. นักกีฬาสมัครเล่น คือบุคคลซึ่งแข่งขันกีฬาด้วยใจรัก
2. การแข่งขันโดยเห็นแก่เงินหรือรางวัลอย่างอื่นที่มีมูลค่าเป็นเงินในการกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด จะทำให้ผู้แข่งขันนั้นเป็นนักกีฬาอาชีพในการกีฬาทุกอย่าง
3. ในการกีฬาผู้ใดรู้แล้วยังแข่งขันร่วมด้วยหรือกับนักกีฬาอาชีพ ผู้นั้นจะกลายเป็นนักกีฬาอาชีพ
4. ในกรณีที่นักกีฬาสมัครเล่นแข่งขันร่วมด้วยหรือ กับนักกีฬาอาชีพในการกีฬาอื่น นอกจากการกีฬาโดยมิได้เห็นแก่เงินหรือรางวัลอย่างอื่นที่มีมูลค่าเป็นเงิน กรมพลศึกษาจะได้วินิจฉัยสถานการณ์ของผู้แข่งขันนั้นเป็นราย ๆ ไป
5. ผู้ใดสอน ฝึกซ้อม หรือฝึกสอนกีฬา อย่างหนึ่งอย่างใด โดยเห็นแก่เงินหรือรางวัลอย่างอื่นที่มีมูลค่าเป็นเงิน เป็นนักกีฬาอาชีพ แต่เฉพาะการแข่งขันในประเทศไทย และในประเทศไทยเท่านั้น ลูกจ้างหรือผู้แทนของรัฐหรือโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งสอน ฝึกซ้อม หรือฝึกสอน เนื่องด้วยอาชีพหรืองานของตน อาจเป็นหรือไม่เป็นนักกีฬาอาชีพก็ได้ แล้วแต่กรมพลศึกษาจะตัดสิน
6. ผู้ใดกลายเป็นนักกีฬาอาชีพโดยรู้ตัว ผู้นั้นจะกลับเป็นนักกีฬาสมัครเล่นไม่ได้
  - (ก) ให้เฝ้าระเบียบตั้งต่อไปนี้ สำหรับตีความในข้อบังคับข้างต้น และให้ถือว่าระเบียบนี้เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้อบังคับนั้น ผู้ใดละเมิดระเบียบนี้แต่ข้อหนึ่งข้อใดผู้นั้นจะกลายเป็นนักกีฬาอาชีพ
    - (ก) นักกีฬาสมัครเล่นจะพัวพันต่อหรือมีส่วนได้เสียในการพัวพันอันต่ออัน เกี่ยวกับการกีฬาที่ตนจะเข้าแข่งขันนั้นไม่ได้
    - (ข) นักกีฬาสมัครเล่นต้องไม่แข่งขันเพื่อรางวัล และของที่ระลึกซึ่งไม่สามารถจารึกถ้อยคำหรืออักษรที่ระลึกสำหรับการแข่งขัน รางวัลต้องเป็นชนิดที่

อาจเก็บหรือรักษาไว้ได้ตลอดชีวิตของผู้รับ

- (ค) นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่แข่งขันเพื่อรางวัล หรือของที่ระลึกซึ่งมีราคาเกินกว่าร้อยละยี่สิบ นอกจากจะได้รับความยินยอมจากกรมพลศึกษาก่อน
- (ฅ) นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่ขาย ลานาหรือให้รางวัลที่ตนได้รับแก่ผู้อื่น และต้องพร้อมที่จะแสดงรางวัลนั้นต่อกรมพลศึกษาอยู่เสมอ
- (ง) นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่สมัครเข้าแข่งขันหรือ แข่งขันกีฬาใด ๆ โดยใช้ชื่ออื่นนอกจากชื่อของตน หรือชื่อที่ตนได้ใช้เป็นประจำสำหรับการแข่งขัน และได้จดทะเบียนไว้ที่กรมพลศึกษาแล้ว
- (จ) นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่ส่งคำท้าทายหรือแสดงความประสงค์ของตนด้วยประการใด ๆ ในอันที่แข่งขันร่วมด้วยหรือกับนักกีฬาอาชีพ หรือเพื่อเงินหรือสิ่งของที่ใช้แทนเงิน
- (ฉ) นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่รับเงิน หรือสินจ้างอย่างอื่นสำหรับเป็นค่าพาหนะเดินทางไปกลับ หรือค่าเบี้ยเลี้ยงในระหว่างแข่งขัน นอกจากค่าใช้จ่ายอันแท้จริงของตนสำหรับการขนส่งค่าอาหารและที่พัก แต่จำนวนเงินค่าใช้จ่ายสำหรับการนี้ไม่เกินกว่าค่าโดยสารหรือเรือชั้นหนึ่ง 1 ที่ ค่าที่นอนชั้นหนึ่ง 1 ที่กับค่าอาหารและที่พักวันละ 10 บาท หรือที่เทียบเท่ากัน ถ้าปรากฏว่าค่าอาหารและที่พักวันละ 10 บาท นั้นไม่พอ กรมพลศึกษาอาจอนุญาตให้เพิ่มขึ้นได้ตามสมควร
- (ช) ในหนึ่งรอบปีปฏิทิน นักกีฬาส้มคร เล่นต้องไม่รับเงินค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อไปแข่งขันกีฬาและพักอยู่ในต่างประเทศเป็นเวลารวมทั้งสิ้นเกินกว่า 21 วัน ห้ามไม่ให้สะสมเวลา 21 วันนี้ ไปเพิ่มไว้ในปีต่อไป แต่กรมพลศึกษาอาจขยายกำหนดเวลาที่กล่าวนั้นสำหรับนักกีฬาที่ได้รับเลือกให้แข่งขันกีฬาโอลิมปิกหรือเป็นผู้แทนของประเทศในการแข่งขันกับประเทศอื่น
- (ข) เงินค่าใช้จ่ายใด ๆ ต้องไม่จ่ายให้นักกีฬาโดยตรง แต่ต้องจ่ายให้สมาคมกีฬาแห่งชาติของนักกีฬานั้น ในกรณีพิเศษการจ่ายเงินค่าใช้จ่ายอันแท้จริง เช่นว่านี้อาจจ่ายทางสมาคมกีฬาแห่งชาติของประเทศซึ่งนักกีฬานั้นพักอยู่ก็ได้

ทุก ๆ ครั้งที่นักกีฬาได้รับเงินทางสมาคมกีฬาต่างประเทศ
สมาคมกีฬานั้นจะต้องแจ้งให้สมาคมกีฬาแห่งชาติของนักกีฬานั้นทราบด้วย

- (ฉ) นักกีฬาสโมสร เล่นต้องไม่รับเงินค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
สำหรับผู้ฝึกซ้อม พี่เลี้ยง ผู้หมวด เพื่อหรือญาติของตน
(หมายเหตุ ระเบียบข้อนี้ไม่ได้หมายความว่าไม่ให้จ่ายเงินค่าเดินทาง
สำหรับผู้ฝึกซ้อม ฯลฯ แต่หมายความว่าค่าใช้จ่ายเช่นว่านั้นนักกีฬาสโมสร
เล่นจะร้องขอหรือรับเอาไม่ได้)
- (ญ) นักกีฬาสโมสร เล่นต้องไม่รับเงินโดยตรงหรือ โดยปริยายสำหรับการ
ที่เสียเวลาหรือค่าจ้าง เนื่องในการเข้าแข่งขันหรือฝึกซ้อมสำหรับ
การแข่งขันกีฬาใด ๆ
- (ฎ) นักกีฬาสโมสร เล่นต้องไม่รับรางวัลโดยตรง หรือโดยปริยายสำหรับ
การที่เข้าเป็นสมาชิก หรือคงเป็นสมาชิกของสโมสรหรือคณะกีฬาใด ๆ
- (ฏ) นักกีฬาสโมสร เล่นซึ่งเป็นลูกจ้างคณะกีฬา หรือได้รับค่าทดแทนสำหรับ
แรงงานของตนอย่างใด ๆ จากคณะกีฬา จะแข่งขันเพื่อหรือในนาม
คณะกีฬานั้นไม่ได้
- (ฐ) นักกีฬาสโมสร เล่นต้องไม่เซ็นสัญญายอมรับตำแหน่งอาชีพในการกีฬา
หรือเซ็นสัญญา เข้าแข่งขันกีฬา เพื่อเงิน
- (ฑ) นักกีฬาสโมสร เล่นต้องไม่รับเอาค่าทดแทนสำหรับการใช้สินค้าหรือ
เครื่องใช้ของห้างร้านหรือบุคคล และต้องไม่ยอมให้ผู้ใดใช้ชื่อของตน
สำหรับแจ้งความหรือแนะนำให้ใช้สินค้าของห้างร้านหรือบุคคล เช่นว่านั้น

พระราชบัญญัติ

ครุ พุทธศักราช 2488

.....

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2487)

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ 9 มกราคม พุทธศักราช 2488

เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า ส้มคววรมีกฎหมายว่าด้วยครุ

จึงมีพระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติครุ พุทธศักราช 2488"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

ครูสภา

มาตรา 4 ให้มีสภาในกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า "ครูสภา" และให้สภา
เป็นนิติบุคคล

มาตรา 5 ครูสภาอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (2) เงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
- (3) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ จากการลงทุนและการจัดตั้งองค์การจัดหาผล

ประโยชน์ของครูสภา

(4) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่น ๆ ซึ่งบุคคลอุทิศให้ครูสภาและภายใต้บังคับแห่งเงื่อนไข ข้อบังคับหรือวัตถุประสงค์ซึ่งผู้ทักัดกำหนดไว้ ให้ครูสภาบริหารและจัดการตามที่เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งครูสภา

มาตรา 6 ครูสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรมการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศก์การศึกษาและเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษา
- (2) ควบคุมและสอดส่องจรรยา มารยาท และวินัยของครูพิจลารณาโทษครูผู้ประพฤติผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู
- (3) พกักสิทธิของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด
- (4) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร
- (5) พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู
- (6) ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนแผนคณะ กรรมการข้าราชการพลเรือน และแต่งตั้งอนุกรรมการต่าง ๆ ให้มีอำนาจหน้าที่และปฏิบัติการแทนอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ แล้วแต่กรณี สำหรับข้าราชการครู

ความใน (6) ของมาตรา 6 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

(7) ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดแทน ก.จ. และแต่งตั้งอนุกรรมการให้มีความอำนาจหน้าที่และปฏิบัติการแทนได้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครูส่วนจังหวัด

ความในมาตรา 6 เดิมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่ข้างบนนี้แทน โดยมาตรา 3 แห่ง

พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และโดยเฉพาะความใน (7) ของ มาตรา 6 ซึ่งแก้ไขใหม่โดย พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 ได้ถูก ยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

"มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน อธิบดีทุกกรม และหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และครูตามมาตรา 24 ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกคุรุสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คุรุสภา ประกาศกำหนดจำนวนสิบคน เป็นกรรมการและให้ เลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขาธิการ

"ครูซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วยครูตามมาตรา 24 (1) เฉพาะครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการจำนวนหกคน ครูตาม มาตรา 24 (3) จำนวนหนึ่งคน ครูตามมาตรา 24 (4) จำนวนหนึ่งคน และครูตามมาตรา 24 (5) จำนวนสองคน"

กรรมการที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกตั้งใหม่อีก ได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการที่ได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อลาออก พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกคุรุสภา หรือพ้นจากการเป็นครูซึ่งตนเป็นผู้แทนตาม มาตรา 24

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการได้รับเลือกตั้งว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ผู้ที่ ได้คะแนนในลำดับถัดไปในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง เข้าดำรงตำแหน่งแทน แต่กรรมการซึ่ง เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน"

ความในมาตรา 7 เดิมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่ข้างบนนี้แทนโดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 เว้นแต่ความในวรรคสองของ มาตรานี้ ถูกบัญญัติขึ้นใหม่โดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

มาตรา 7 ทวิ ให้คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาแต่งตั้งสมาชิกคุรุสภาจากผู้ซึ่ง กรุงเทพมหานครได้คัดเลือกไว้ตามวรรคสอง เขตละหนึ่งคน เป็นกรรมการที่ปรึกษาทำหน้าที่ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา

ให้กรุงเทพมหานครคัดเลือกสมาชิกคุรุสภาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนสามคน และศึกษาริการเขตคัดเลือกสมาชิกคุรุสภาในเขตการศึกษาของตน เขตละสามคน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนด และเสนอรายชื่อไปยังคณะกรรมการอำนวยการ คุรุสภา และให้คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาคัดเลือกสมาชิกคุรุสภาดังกล่าว เพื่อแต่งตั้ง เป็นกรรมการที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง

กรรมการที่ปรึกษามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจพ้นจากตำแหน่งก่อน วาระได้เมื่อลาออก หรือพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกคุรุสภา หรือย้ายไปอยู่นอกเขตที่ตนได้ รับคัดเลือก

ในกรณีที่กรรมการที่ปรึกษาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการอำนวยการ คุรุสภาแต่งตั้งผู้ซึ่งกรุงเทพมหานคร หรือศึกษาริการเขตคัดเลือกไว้ตามวรรคสอง เป็นกรรมการ ที่ปรึกษาแทน กรรมการที่ปรึกษาซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้ ทำกำหนดเวลาของ ผู้ซึ่งตนแทน"

ความในมาตรา 7 เดิม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 ถูกยกเลิก และใช้ความใหม่ในมาตรา 7 และมาตรา 7 ทวิ นี้แทนโดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้งเลขาธิการและรองเลขาธิการ และเจ้าหน้าที่อื่นตามสมควร

มาตรา 8 ทวิ ให้มีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยมีเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และบริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการ คุรุสภาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภามีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของคุรุสภา"
- (2) ประสานงานและดำเนินการในเรื่องของครูกับหน่วยราชการหรือหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องกับครู
- (3) ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่นที่คุรุสภามอบหมาย
- (4) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับครูเสนอต่อคุรุสภา"

ความในมาตรา 8 เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนเป็นมาตรา 8 และมาตรา 8 ทวิ ข้างบนนี้ โดมมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ครุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 เว้นแต่ความใน (1) ของวรรคสองของมาตรา 8 ทวิ เป็นความที่บัญญัติขึ้นใหม่โดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ.ครุ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

มาตรา 9 ให้ประธานเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการอำนวยการ และให้เลขาธิการเป็นผู้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการอำนวยการในความควบคุมของประธานหรือผู้ที่ประธานมอบหมาย

มาตรา 9 ทวิ ให้คณะกรรมการอำนวยการมีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และในกรณีที่ประธานเห็นว่า เรื่องที่จะประชุมพิจารณานั้น เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของสมาชิกคุรุสภา หรือเป็นการสมควรที่จะรับฟังความคิดเห็นของกรรมการที่ปรึกษา ให้ประธานมีอำนาจเรียกกรรมการที่ปรึกษามาประชุมร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการได้ แต่ประธานจะต้องเรียกกรรมการที่ปรึกษามาประชุมร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในการร่วมประชุมกับคณะกรรมการอำนวยการตามวรรคหนึ่งกรรมการที่ปรึกษามีสิทธิเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน"

ความในมาตรา 9 ทวิ เพิ่มขึ้นโดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ.ครุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ใช้อำนาจ และปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภาตามมาตรา 6 และจะแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใด ๆ แทนก็ได้

มาตรา 11 การประชุมของคณะกรรมการอำนวยการ หรืออนุกรรมการต้องมีกรรมการอำนวยการหรืออนุกรรมการ แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนซึ่งเป็นองค์ประชุมได้

ในกรณีที่ประธานไม่มาประชุม ให้รองประธาน เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุม ให้ผู้ที่ประชุมเลือกกรรมการอำนวยการคนใดคนหนึ่งที่มาประชุมหนึ่งเป็นประธาน

การลงมติให้ถือเอาคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรรมการคนหนึ่งย่อมมีเสียง

หนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีจำนวนเสียงลงคะแนนเท่ากัน ให้ผู้หนึ่งเป็นประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 12 สมาชิกของคุรุสภา มีสามประเภท คือ

- (1) สมาชิกสามัญ
- (2) สมาชิกวิสามัญ
- (3) สมาชิกสมทบ

คณะกรรมการอำนวยการอาจแต่งตั้งผู้หนึ่งผู้ใดให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของคุรุสภา
ก็ได้

มาตรา 13 สมาชิกของคุรุสภาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษา โทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะ
ฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(2) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถหรือจิตตฟั่นเฟือนไม่สมบูรณ์

(3) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(4) ไม่เป็นผู้เคยถูกปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

(5) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้มพันตัว

(6) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา 14 สมาชิกสามัญต้องมีพื้นฐานความรู้และอยู่ในเงื่อนไขดังนี้

(1) ได้ประกาศนียบัตรวิชาครูหรือสำเร็จวิชาชั้นอุดมศึกษา และ

(2) มีอาชีพเป็นครูสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ
หรือได้เคยมีอาชีพเป็นครูสอนในสถานศึกษาดังกล่าวแล้ว เป็นเวลารวมกันไม่น้อยกว่ายี่สิบปี
และออกจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิด

เงื่อนไขในการมีอาชีพเป็นครูตาม (2) จะต้องได้รับเงินเดือนเป็นประจำ การเป็น
ครูสอนโดยได้รับค่าสอนคิดเป็นรายชั่วโมง หรือรายสัปดาห์ หรือได้รับเป็นรายเดือน แต่ได้รับ
เฉพาะเดือนที่มีการสอน ไม่ตลอดปี ไม่อยู่ในเงื่อนไขนี้

มาตรา 15 สมาชิกวิสามัญ ต้องมีพื้นฐานความรู้ในการเป็นครูตามกฎหมายว่าด้วย
ประถมศึกษา หรือกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ และจะต้องอยู่ในเงื่อนไขตามมาตรา 14 (2)

เมื่อสมาชิกวิสามัญผู้ใดมีทัศนความรัตามมาตรา 14 (1) ให้สมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกสามัญ และต้องแจ้งให้คุรุสภาทราบ

มาตรา 16 ผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกสหภาพต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 13 และมีทัศนความรัตามมาตรา 14 (1) หรือมาตรา 15 แต่มิได้มีอาชีพเป็นครูตามเงื่อนไขในมาตรา 14 (2)

เมื่อสมาชิกสหภาพผู้ใดมีอาชีพเป็นครูตามเงื่อนไขในมาตรา 14 (2) ให้สมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกสามัญหรือสมาชิกวิสามัญ แล้วแต่กรณี และต้องแจ้งให้คุรุสภาทราบ

สมาชิกสหภาพมีสิทธิที่จะเล่นออกความเห็นต่อที่ประชุมสามัญหรือวิสามัญ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน และไม่ได้รับสิทธิตามมาตรา 6 (5)

ความในวรรคสามของมาตรา 16 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521

มาตรา 17 ให้กรรมการอำนวยการเป็นสมาชิกสามัญ แม้ว่าจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม

มาตรา 18 สมาชิกคุรุสภาต้องเสียค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมตามอัตราและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนดไว้

มาตรา 19 สมาชิกคุรุสภาพ้นจากสมาชิกภาพเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 13
- (4) มิได้มีอาชีพเป็นครูตามเงื่อนไขในมาตรา 14 (2) สำหรับกรณีสมาชิกสามัญ

หรือสมาชิกวิสามัญ หรือ

(5) ประพฤติตัวผิดวินัยและคณะกรรมการอำนวยการวินิจฉัยสั่งให้ออกโดยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด

มาตรา 20 ให้มีการประชุมสามัญของคุรุสภาปีละครั้ง แต่ถ้าจำเป็นจะให้มีการประชุมวิสามัญในเวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้

ให้คณะกรรมการอำนวยการ เป็นผู้กำหนดวันและเรียกประชุมสามัญ สำหรับการประชุมวิสามัญนั้น ถ้ามีเรื่องสำคัญเร่งด่วน และคณะกรรมการอำนวยการ เห็นสมควร จะเรียกประชุมเมื่อใดก็ได้ หรือถ้าสมาชิกสามัญจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละองขอ ก็ให้คณะกรรมการอำนวยการเรียกประชุม

ความในมาตรา 20 นี้ถูกยกเลิกแล้ว (ไม่ได้บัญญัติความใหม่แทน) โดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 21 ในการประชุมสามัญให้คณะกรรมการอำนวยการ แถลงผลงานที่ได้ดำเนินงานในรอบปีที่แล้ว ตลอดจนฐานะการเงินของคุรุสภา และให้สมาชิกมีสิทธิสอบถามข้อความและเสนอความคิดเห็นอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการได้

ความในมาตรา 21 นี้ถูกยกเลิกแล้ว (ไม่ได้บัญญัติความใหม่แทน) โดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 22 ในการประชุมสามัญหรือวิสามัญ ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ โดยไม่น้อยกว่าที่เป็นกรรมการอำนวยการ ซึ่งเป็นองค์ประชุมได้

ให้หน้าความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 11 มาใช้บังคับแก่การประชุมสามัญและวิสามัญโดยอนุโลม

ความในมาตรา 22 นี้ ถูกยกเลิกแล้ว (ไม่ได้บัญญัติความใหม่แทน) โดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 23 ให้คณะกรรมการอำนวยการมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ของคุรุสภาโดยประกาศให้สมาชิกทราบโดยเปิดเผย

หมวด 2

ครู

"มาตรา 24 ครูได้แก่

- (1) ข้าราชการครู
- (2) ข้าราชการครูส่วนจังหวัด
- (3) พนักงานครูเทศบาล"
- (4) ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่ง เป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษา

ของกรุงเทพมหานคร

(5) ผู้ทำการสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับเงินเดือนเป็นประจำ

ความในมาตรา 24 เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่ที่กำหนดโดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ.ครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และต่อมาความใน (2) และ (3) ได้ถูกบัญญัติขึ้นใหม่ โดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 และในที่สุดความใน (2) ถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

มาตรา 25 ข้าราชการครูได้แก่ข้าราชการพลเรือน ซึ่งดำรงตำแหน่ง เป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ อันเกี่ยวกับการให้การศึกษาตามที่กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

ความในมาตรา 25 นี้ ถูกยกเลิกโดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

มาตรา 26 ครูต้องเป็นสมาชิกของคุรุสภา

"มาตรา 27 ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิเป็นสมาชิกสามัญของคุรุสภา

- (1) เป็นครูที่ได้ทำการสอนติดต่อกันเป็นเวลา ตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป แม้จะดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ หรือตำแหน่งอื่นเกี่ยวกับการให้การศึกษาในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

(2) เป็นข้าราชการส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นในองค์การบริหารส่วนจังหวัด อันเกี่ยวกับการให้การศึกษาตามที่กำหนดโดยระเบียบของคุรุสภา

(3) เป็นพนักงานเทศบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นในเทศบาลอันเกี่ยวกับการให้การศึกษาตามที่กำหนดโดยระเบียบของคุรุสภา "

ความในมาตรา 27 เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่นี้แทนโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509 และต่อมาความใน (2) ถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. ครู (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

หมวด 3

จรรยา มรรยาท และวินัย

มาตรา 28 ครูต้องมีจรรยาและมรรยาทอันดีงาม และอยู่ในวินัยตามระเบียบประเพณีของครูตามที่คุรุสภาจะได้วางไว้ และตามระเบียบของสถานศึกษาที่ตนมีหน้าที่ทำการสอน

มาตรา 29 คณะกรรมการอำนวยการอาจแต่งตั้งอนุกรรมการขึ้นเพื่อสอดส่องจรรยา มรรยาทและวินัยของครู เพื่อการนี้ให้อนุกรรมการมีอำนาจแนะนำตักเตือนครูผู้ประพฤติผิดจรรยา มรรยาทหรือวินัยของครู หรือทำการพิจารณาลบส่วน แล้วรายงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ เพื่อพิจารณาลงโทษต่อไป

มาตรา 30 ให้คณะกรรมการอำนวยการมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตักเตือนโทษ เป็นลายลักษณ์อักษร หรือให้ออกจากสมาชิกภาพของคุรุสภา แล้วแต่จะเห็นสมควรแก่ความผิด

คำสั่งของคณะกรรมการอำนวยการให้เป็นที่สุด

มาตรา 31 ครูซึ่งถูกลงโทษให้ออกจากสมาชิกภาพแห่งคุรุสภา เพราะเหตุประพฤติผิด จรรยา มรรยาท หรือวินัยนั้น ถ้าได้กลับประพฤติตนดี มีสมาชิกรับรอง เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน และเวลาได้ล่วงพ้นจากวันที่ถูกสั่งให้ออกจากสมาชิกภาพไปแล้วไม่น้อยกว่าสามปี จะยื่นคำร้องขอให้ลบลบส่วนความประพฤติเพื่อขอเข้าเป็นสมาชิกใหม่ก็ได้ ถ้าคณะกรรมการอำนวยการลบลบส่วน เห็นว่าผู้นั้นมีความประพฤติและกลับตนเป็นคนมีจรรยา มรรยาทและวินัยดีแล้ว จะอนุญาตให้เข้าเป็นสมาชิกก็ได้

หมวด 4

บทเฉพาะกาล

มาตรา 32 บรรดาผู้ที่ เป็นครูอยู่แล้วในวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่า เป็น
 สมาชิกสภามัธยมศึกษาหรือสมาชิกวิทยาลัยแห่งคุรุสภา แล้วแต่กรณีและต้องเสียเงินค่าบำรุงและค่า
 ธรรมเนียมตามมาตรา 18

มาตรา 33 ภายในหนึ่งปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการอำนวยการ
 ของคุรุสภา ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามความในมาตรา 7 และกรรมการอื่นไม่เกิน
 เก้าคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง เป็นครูมีเวลารวมกัน
 ไม่น้อยกว่าสิบปี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

(26 ร.จ. 61 ตอนที่ 4 ลงวันที่ 16 มกราคม 2484)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ครุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2495

ให้ไว้ ณ วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2495 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 69 ตอนที่ 63 หน้า 1252 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2495 มีความสำคัญใน พ.ร.บ. ฉบับนี้เพียงให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ครุ พุทธศักราช 2488 และให้ใช้ความใหม่แทน ซึ่งได้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนข้อความเดิมไว้แล้ว

พระราชบัญญัติ

ครุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509

ให้ไว้ ณ วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2509 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 79 หน้า 30 ลงวันที่ 16 กันยายน 2509 มีความสำคัญเพียงให้เพิ่มความใน (8) ของมาตรา 6 และยกเลิกความในมาตรา 24 มาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ. ครุ พุทธศักราช 2488 และใช้ความใหม่แทน ซึ่งได้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนข้อความเดิมไว้แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ครุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

ให้ไว้ ณ วันที่ 19 ธันวาคม 2519 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93
ตอนที่ 156 ฉบับพิเศษ หน้า 29 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2519 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป มีความสำคัญดังนี้

มาตรา 3 ให้ยกเลิกและใช้ความใหม่แทนความเดิมในมาตรา 6 ซึ่งได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ครุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509

มาตรา 4 ให้ยกเลิกและใช้ความใหม่เป็นมาตรา 7 และมาตรา 7 ทวิ แทนความ
เดิมในมาตรา 7 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ครุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2495

มาตรา 5 ให้ยกเลิกและใช้ความใหม่เป็นมาตรา 8 และมาตรา 8 ทวิ แทนความเดิม
ในมาตรา 8

มาตรา 6 ให้เพิ่มความใหม่ขึ้นเป็นมาตรา 9 ทวิ

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 22 โดยมีได้
บัญญัติความใหม่ขึ้นแทน

มาตรา 8 ให้ยกเลิกและใช้ความใหม่แทนความเดิมในมาตรา 24 ซึ่งได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ครุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509

ให้นำความใหม่ไปพิมพ์แทนความเดิมไว้แล้ว จึงไม่พิมพ์ลงไว้อีก

มาตรา 9 ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการที่ปรึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จสิ้น
ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติ

ครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2521

เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยครู

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (7) ของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความใน (2) และ (3) ของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา 7 ให้คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ซึ่งอยู่ในตำแหน่งในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษาคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

(95 ร.ล. 37 ตอนที่ 73 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2521)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยครูในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการของคุรุสภา เพื่อให้ข้าราชการครูส่วนจังหวัดได้มีส่วนในการกำหนดนโยบาย และบริหารกิจการคุรุสภา และโดยที่ได้กฎหมายกำหนดให้มีข้าราชการครูส่วนจังหวัดและพนักงานครูเทศบาลขึ้นสมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยครูให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ครุ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2523

เป็นที่ 35 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยครุ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติครุ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2523"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2523 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกข้อ (6) ของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติครุพุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519

มาตรา 4 ให้ยกเลิก (7) ของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติครุ พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครุ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในวรรคสอง ของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติครุ พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครุ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความใน (1) ของวรรคสอง ของมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2519 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา 7 ให้ยกเลิก (2) ของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521

มาตรา 8 ให้ยกเลิกมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488

มาตรา 9 ให้ยกเลิก (2) ของมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509

มาตรา 10 ผู้ใดเป็นกรรมการอำนวยการคุรุสภา ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากข้าราชการครูส่วนจังหวัดอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดังกล่าวว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ผู้ที่ได้คะแนนในลำดับถัดไปในกาเลือกตั้งกรรมการนั้นเข้าดำรงตำแหน่งแทน แต่กรรมการซึ่งเข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งเพียง เท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 11 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิถสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

(97 ร.ล. 77 ตอนที่ 158 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2523)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู โดยแยกการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูออกจาก ก.พ. และคุรุสภาแล้ว ในการนี้ จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติครูพุทธศักราช 2488 ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู ให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือน

บางตำแหน่งในกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นข้าราชการครู

พ.ศ. 2509

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509

เป็นปีที่ 21 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ เป็นการสมควรกำหนดผู้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงศึกษาธิการ อันเกี่ยวกับการให้การศึกษา ซึ่งมีชื่อตำแหน่งผู้สอนประจำในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นข้าราชการครู

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2488 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกากำหนดผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนบางตำแหน่งในกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นข้าราชการครู พ.ศ. 2509"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดตำแหน่งข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ เป็นตำแหน่งข้าราชการครู พุทธศักราช 2488

มาตรา 4 ให้กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้ เป็นข้าราชการครู

1. สำนักงานปลัดกระทรวง

- (1) ผู้ตรวจการการศึกษา
- (2) ศึกษาธิการเขต
- (3) ศึกษาธิการจังหวัด
- (4) ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด
- (5) ศึกษาธิการอำเภอ
- (6) ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ

2. กรมพลศึกษา

กองส่งเสริมพลศึกษา

- (1) หัวหน้าแผนกวิชาทหาร
- (2) หัวหน้าแผนกพลศึกษาเขต
- (3) หัวหน้าแผนกวิทยาลัยพลศึกษา
- (4) หัวหน้าแผนกนิรภัยศึกษา
- (5) ศึกษาธิการเขต

กองกีฬา

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกส่งเสริมกีฬาโรงเรียน

กองการลูกเสือ

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกวิชาทหาร
- (3) หัวหน้าแผนกฝึก และอบรม

กองอนุภาชาต

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกวิชาการ
- (3) หัวหน้าแผนกฝึกและอบรม

3. กรมวิสามัญศึกษา

ศึกษานิเทศก์

กองโรงเรียนรัฐบาล

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกโรงเรียนส่วนกลาง
- (3) หัวหน้าแผนกโรงเรียนส่วนภูมิภาค
- (4) หัวหน้าแผนกจัดที่เรียนและแนะแนวการศึกษา

กองโรงเรียนราษฎร์

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกโรงเรียน
- (3) หัวหน้าแผนกนิเทศก์และอบรม

กองส่งเสริมและวัดผลการศึกษา

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกวัดผลการศึกษาและทุนเรียน

4. กรมสามัญศึกษา

สำนักงานเลขาธิการกรม

- (1) หัวหน้าแผนกตรวจและอบรม
- (2) ศึกษานิเทศก์

กองการประถมศึกษา

หัวหน้าแผนกโรงเรียน

กองการศึกษาพิเศษ

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษา
- (3) หัวหน้าแผนกการศึกษานอกระบบ
- (4) หัวหน้าแผนกการศึกษาลงเคราะห์

กองการศึกษาผู้ใหญ่

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกองค์การ
- (3) หัวหน้าแผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่
- (4) หัวหน้าแผนกโล่ดและทัศนศึกษา

5. กรมการฝึกหัดครู

ศึกษานิเทศก์

กองโรงเรียนฝึกหัดครู

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกฝึกหัดครูวิสามัญศึกษา
- (3) หัวหน้าแผนกฝึกหัดครูสามัญศึกษา
- (4) หัวหน้าแผนกฝึกหัดครูอาชีวศึกษา
- (5) หัวหน้าแผนกฝึกหัดครูพลานามัย
- (6) หัวหน้าแผนกโรงเรียนลาธิต

กองส่งเสริมวิทยฐานะ

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกอบรมครูชั้นมัธยม
- (3) หัวหน้าแผนกอบรมครูชั้นประถม
- (4) หัวหน้าแผนกส่งเสริมวิทยฐานะครูชั้นมัธยม
- (5) หัวหน้าแผนกส่งเสริมวิทยฐานะครูชั้นประถม

6. กรมวิชาการศึกษา

วิทยาการ

7. กรมอาชีวศึกษา

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเลขาธิการกรม

หัวหน้าแผนกตรวจ

กองวิทยาลัยเทคนิค

หัวหน้ากอง

กองโรงเรียนพาณิชยและอุตสาหกรรม

- (1) หัวหน้าแผนกโรงเรียน
- (2) หัวหน้าแผนกอบรม

กองโรงเรียนการช่าง

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกโรงเรียนการช่างชาย
- (3) หัวหน้าแผนกโรงเรียนการช่างสตรี

กองโรงเรียนเกษตรกรรม

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกโรงเรียน

กองส่งเสริมอาชีพ

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกตรวจสอบและแนะนำ
- (3) หัวหน้าแผนกอาชีพศึกษาส่งเสริม

8. กรมการศาสนา

กองจริยศึกษา

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) อำนวยการ

9. กรมศิลปากร

กองศิลปศึกษา

- (1) หัวหน้ากอง
- (2) หัวหน้าแผนกโรงเรียนนาฏศิลป์
- (3) หัวหน้าแผนกโรงเรียนช่างศิลป์

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ฤษอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(83 ร.ล. 160 ตอนที่ 13 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2509)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือโดยที่ปลัดบัญชาการใน
กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงไปมาก สันนิษฐานได้ว่าแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกากำหนด
ตำแหน่งข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ เป็นตำแหน่งข้าราชการครู พุทธศักราช 2488
เสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ขึ้น

หลักปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

สำหรับ

ครูอาจารย์และข้าราชการในกรมต่าง ๆ

โดย

รองศาสตราจารย์ ศิริราช อ่ำไพศักดิ์

เรื่อง

วินัยของครูอาจารย์

วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา 65 ข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย สักต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

มาตรา 66 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา 67 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 68 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ และมติคณะรัฐมนตรีให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ด้วยความอดสุภาพ เอาใจใส่และระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 69 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

มาตรา 70 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 71 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ห้ามมิให้ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 72 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา 73 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องบอก ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วยการรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 74 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

มาตรา 75 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการ ติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 76 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย และรักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

มาตรา 77 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมและให้ความลงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงราษฎร

การดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงราษฎร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 78 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

มาตรา 79 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้น ในตำแหน่งส่วนหรือบริษัท

มาตรา 80 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่เป็นการกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา 81 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤดิชั่ว เช่นประพฤดิตนเป็นคนเล่เพล เล่พของมีนเมาจนไม่สามารถครองสติได้ หมกมุ่นในการพนัน กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใด ซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใด อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 82 ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่สั่ง เลี้ยงและดูแลระมัดระวัง ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดกระทำความผิดวินัย จะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องได้รับโทษและอยู่ในอำนาจของตนที่จะลงโทษได้ให้สั่งลงโทษ แต่ถ้าเห็นว่าผู้นั้นควรจะได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดวินัยเหนือขึ้นไป เพื่อให้พิจารณาดำเนินการสั่งลงโทษตามควรแก่กรณี

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้โดยไม่ลุ่มหลวมให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

มาตรา 83 โทษผิดวินัยมี 6 ลักษณะคือ

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดขั้นเงินเดือน
4. ให้ออก
5. ปลดออก
6. ไล่ออก

มาตรา 84 การลงโทษให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและระวางอย่าให้เป็นไปโดยพยาบาทหรือโดยโทษจริตหรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิดในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด

มาตรา 85 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตาม

ควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเหตุอันควรลดโทษจะงดโทษให้โดยง่ายกว่าพักเดือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

การลงโทษตามมาตรานี้ผู้บังคับบัญชาใด จะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา 86 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จำต้องได้รับโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าให้ออก

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 เห็นว่า กรณีมีมูลที่ควรสอบสวน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้าในการสอบสวนนี้ จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยละเอียดหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานทราบหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้ว และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 พิจารณาเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สวมควรลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 สั่งลงโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกตามมาตรานี้ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหมือนผู้นั้นลาออกจากราชการ

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและสั่งลงโทษตามวรรคสองสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวง ทบวงกรม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 97 ในเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคสอง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 97 ได้สอบสวน

ไว้แล้ว คณะกรรมการลอบส่วนตามวรรคสองจะนำสำนวนการลอบส่วนนั้นมาใช้เป็นสำนวนการลอบส่วน และทำความเข้าใจเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการลอบส่วน โดยถือว่าได้มีการลอบส่วนตามวรรคสองแล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างระดับกันถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกันให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 ที่มีอำนาจดำเนินการตามวรรคสองสำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งสูงกว่า เป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสองได้

ในกรณีที่ผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 44 ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสองให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 44 ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามวรรคสองได้ และให้พิจารณาลงโทษผู้บังคับบัญชาซึ่งละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการลอบส่วนพิจารณาเพื่อได้ความจริงและยุติธรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา 87 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือต่อคณะกรรมการลอบส่วนผู้ที่มีอำนาจตามมาตรา 86 หรือมาตรา 92 วรรคสาม แล้วแต่กรณี จะสั่งลงโทษโดยไม่ลอบส่วน

มาตรา 88 ให้กรรมการลอบส่วนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานลอบส่วนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการลอบส่วน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(1) เรียกให้กระทรวงทบวงกรม หน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดยื่นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่ลอบส่วน

(2) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้สิ่ง เอกสารและหลักฐาน เกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา 89 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว มีอำนาจตามมาตรา 86 หรือมาตรา 92 วรรคสาม แล้วแต่กรณี ก็ยังมีอำนาจสั่งดำเนินการลงโทษ หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้ เว้นแต่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นจะต้องออกจากราชการเพราะตาย

มาตรา 90 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา 86 หรือมาตรา 92 วรรคสาม แล้วแต่กรณี ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏว่าผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมีได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติ เฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

เงินเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น ส่วนในกรณีสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาเป็นยุติแล้ว ว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เสมือนว่าผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ

หลัก เกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา 91 การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญในลุ่มราชการซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะ จะลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ หรือลงทัณฑ์หรือลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยวินัยนั้นอย่างใดอย่างหนึ่งตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์ก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณีกระทำผิดอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 92 เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง ในกรณีที่เป็นการลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ 10 ในกระทรวงหรือทบวงและตำแหน่งทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้รายงานจนถึงรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งตามวรรคหนึ่ง เห็นว่าการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษแล้ว โทษที่ลดหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้ว เดิมต้องไม่เกินอำนาจของผู้สั่งใหม่นั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ ดำเนินการทางวินัยหรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้สั่งดังกล่าวที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 86 ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86 ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86 ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา 86 ถ้ามีการตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนหรือลงทัณฑ์อย่างอื่นไปแล้ว ก็ให้เป็นอันพับไป

มาตรา 93 เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ส่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญในเรื่องใดแล้ว ถ้า ก.พ.พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรมหรือเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้กระทรวง ทบวงกรม ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยถูกต้องและเหมาะสมสมควรตามความเป็นธรรม ก็ให้ ก.พ.มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเอง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแทนก็ได้ ทั้งนี้ให้นำมาตรา 88 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ ก.พ.แต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ตามวรรคหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรณีตามมาตรา 86 หรือมาตรา 97 ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนตามมาตรา 86 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตัวอย่างการลงโทษ

ข้าราชการพลเรือนที่มีความผิดยอมถูกลงโทษตามลักษณะความร้ายแรงของความผิด คือ

1. ไล่ออก
2. ปลดออก
3. ให้ออก
4. ลดขั้นเงินเดือน
5. ตัดเงินเดือน
6. ภาคทัณฑ์

การถูกลงโทษไล่ออก และปลดออก จะไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญ สำหรับโทษให้ออก จะได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมาย

ดังนั้นผู้ที่ เป็นข้าราชการอยู่แล้ว หรือนักศึกษาผู้ที่จะเป็นข้าราชการควรได้ทราบเรื่องนี้ไว้ เพราะตามหลักกฎหมายกำหนดไว้ว่า "ทุกคนต้องรู้กฎหมาย"

ตัวอย่างการลงโทษ ฐานไม่สนับสนุนการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

1. คิดแผนการโดยมีนโยบายที่จะทำให้ประชาชนเสื่อมความนิยมเสื่อมใสการปกครองตามรัฐธรรมนูญ โทษไล่ออกจากราชการ

2. ลาป่วยและลาพักย่อย ๆ ทั้งขาดราชการ 1 วันด้วยการลาทุกครั้งมิได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามระเบียบการลาหยุดราชการไปก่อนแล้วจึงยื่นใบลาภายหลัง เสมอ ๆ ผู้บังคับบัญชาตกเดือนก็ไม่เชื่อฟัง โทษลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น

3. ทุ้มเงินบุคคลอื่น 3,000 บาท เจ้าหน้าที่จะตามคืนก็ไม่ใช้คืน (ไม่มีหลักฐานการพิมพ์ นอกจากนี้ยังปรากฏว่าเป็นนายวงเล่นแฮร์ด้วย) ผู้บังคับบัญชาแนะนำตกเดือนด้วยเวลาให้ใช้คืนและไกล่เกลี่ยให้หาความตกลงกับเจ้าหน้าที่แล้วก็ไม่เชื่อฟัง โทษลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น

4. ร้องเรียนกล่าวโทษผู้บังคับบัญชาโดยไม่ทราบข้อเท็จจริง โทษภาคทัณฑ์
ฐานขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา

1. ขาดราชการหลายครั้ง ไม่ควบคุมการสอบไล่ของนักเรียน และไม่ตรวจกระดาษคำตอบในการสอบไล่ประจำปีของนักเรียน โทษไล่ออกจากราชการ

2. ข้าราชการครูชั้นจัตวา ละทิ้งหน้าที่ราชการ 3 ครั้ง รวม 21 วัน แล้วยื่นใบลาภายหลัง เป็นการผิดระเบียบและลาเท็จ ผู้บังคับบัญชาสั่งไม่อนุญาต ครูใหญ่มอบหน้าที่ให้รักษาราชการแทน รับทราบแล้วไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง กลับสั่งปิดโรงเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นเวลา 5 วัน ครูใหญ่สั่งให้ไปตรวจคำตอบข้อสอบไล่ประจำปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่อำเภอ รับทราบคำสั่งแล้ว ไม่ปฏิบัติตาม โทษไล่ออกจากราชการฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ

1. ไม่สั่งการควบคุมดูแลนักเรียน หรือจัดเวรให้ครูในโรงเรียนในขณะที่มาโรงเรียน และระหว่างหยุดพัก เป็นเหตุให้นักเรียนคนหนึ่งตกน้ำตายในระหว่างหยุดพักกลางวัน โทษตัดเงินเดือน 10 % มีกำหนด 6 เดือน

2. เก็บเอกสารและพัสดุของทางโรงเรียนไว้ในตู้ที่โรงเรียน ซึ่งเป็นศาลาโรงธรรมของวัด ในระหว่างโรงเรียนปิดภาคเรียน เมื่อเปิดเรียนจึงได้รับทราบว่าผู้ร้ายจัดตุ้มลักเอาเอกสารและพัสดุไปหลายอย่าง เช่น สมุดทะเบียน บัญชีเรียกชื่อนักเรียน สมุดลงเวลาทำการของครู สมุดหมายเหตุรายวันและสมุดใบสุทธิ โทษตัดเงินเดือน 10 % 4 เดือน

3. ทำใบสุทธิของโรงเรียนหายไป 3 ฉบับ โทษตัดเงินเดือน 10 % 3 เดือน

4. เป็นกรรมการจัดการสอบไล่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดเป็นเหตุให้นักเรียนคัดลอกคำตอบกันเกือบหมดทุกวิชา โทษตัดเงินเดือน 10 % 2 เดือน

5. มีหน้าที่เฝ้าเวรยามป้องกันอัคคีภัย แต่ไม่อยู่เฝ้าจนเกิดเพลิงไหม้ผ้าห่มที่ทำงานขึ้น บังเอิญกลับมาพบเข้าจึงดับเสียทัน ค่าเสียหายประมาณ 100 บาท โทษภาคทัณฑ์ ฐานไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการโดยละทิ้งหน้าที่ราชการ

1. ครูตรี ตำแหน่งครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาตรวจพบว่าไม่ไปทำการสอน ไม่ลงเวลาทำการสอนและลุ่มดหมายเหตุรายวัน ขาดราชการหลายครั้งรวม 28 วัน ลาสิกและลาป่วยมาก มีเวลาทำการสอนน้อย หมกมุ่นอยู่กับงานส่วนตัว โทษให้ออกจากราชการ

2. ครูตรี ลาสิกและลาป่วยหลายครั้ง ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นเป็นการเท็จ จึงไม่อนุญาตการลา 4 ครั้ง รวม 13 วัน จึงเป็นการขาดราชการ รับลารภาพว่าเนื่องจากมีหนี้สินรุงรัง การเงินในครอบครัวขาดแคลน มีเจ้าหนี้หลายราย ลิตใจไม่ปกติ จึงทำให้ขาดความตั้งใจที่จะทำงาน โทษให้ออกจากราชการ

3. ครูจัตวา ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน 49 วัน โดยไม่ได้ชี้แจงหรือยื่นใบลาแต่อย่างใด มีเหตุควรปรานี โทษให้ออกจากราชการ

4. ครูจัตวา ยื่นใบลาสิก 3 วัน เป็นการลาเท็จ ครูใหญ่ไม่อนุญาต ทางลอบส่วนปรากฏว่ามีวิสัยชอบชดชืนหลักเสียงอยู่เสมอ ในรอบปีไปโรงเรียนลา 22 ครั้ง ขาดราชการแล้วยื่นใบลาภายหลัง ครูใหญ่ทำทัณฑ์บนไว้ และเคยกระทำผิดฐานขาดราชการถูกลงโทษตัดเงินเดือน 10 % มีกำหนด 3 เดือนมาแล้ว โทษให้ออกจากราชการ

ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมและประพฤตินในความลุ่มจริต

1. ข้าราชการครูชั้นเอกประมาณสิบเลื้อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เรื่องเป็นประธานกรรมการลอบคัดเลือกนักเรียนครู ลุ่มคบกั้นกระทำการทุจริตโดยขอร้องแนะนำให้กรรมการอื่นเข้าช่วยเหลือผู้ลอบบางคน เคยกระทำผิดในการลอบคัดเลือกมาแล้ว 2 ครั้ง โทษปลดออก

2. ครูใหญ่จัตวา เปลี่ยนตัวภารโรงโดยพลการ ปลอมใบสำคัญรับเงินค่าบ้าน ขยายกระเบื้องของโรง เรียนที่ประลอบวาทภัยเสียหายโดยมิได้รับอนุญาต ไม่ลงหลักฐานและนำเงินสั่งทางราชการ ปฏิบัติราชการไม่ลุ่ม่าลุ่มอ โทษให้ออกจากราชการ

3. ศีกษาริการมีนิสัยชอบหลักเสียงหน้าที่การเงิน และเบิกค่าเช่าบ้านเท็จ ให้ออกจากราชการ

ฐานไม่รักษาชื่อเสียงให้ขึ้นชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว

1. ข้าราชการครุฑทะเลาะวิวาทกับราษฎรแล้วเข้าทำร้ายซึ่งกันและกันถึงบาดเจ็บค่าสหภาพฯให้ลงโทษจำคุก 1 ปี แต่ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน สั่งให้รอกการลงอาญาไว้ 3 ปี โทษตัดเงินเดือน 10 % 4 เดือน
2. เข้าโรงแรมพักอาศัย ขณะนอนพักผ่อนได้ลุ่มบุนหรีและหลับไป ทำให้ก้นบุนหรีล่องลงบนที่นอนจนเกิดเพลิงไหม้ที่นอนเสียหาย และถูกจับกุมไปดำเนินคดีอาญารัฐานทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท ค่าสหภาพฯลงโทษจำคุก 1 ปี ปรับ 500 บาท รับสารภาพลดให้กึ่งหนึ่งโทษจำให้รอกการลงอาญาไว้ 3 ปี โทษตัดเงินเดือน 10 % 4 เดือน
3. นำผิดยสารซึ่งมีเฉลยข้อสอบเข้าไปในห้องสอบไล่วิชาชุดครุ แต่ยังไม่ได้นำออกมาคัดลอกหรือใช้ให้เป็นประโยชน์ กรรมการคุมสอบพบจึงนำออกไปเสีย โทษตัดเงินเดือน 10 % 4 เดือน
4. ศึกษาริการอำเภอ รับเงินเดือนครุมาจากจังหวัดแล้วจ่ายให้ครุไม่ครบ เบียดบังเอาเงินครุไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ปีบบังคับฎัยมเงินอยู่ใต้บังคับบัญชา โทษปลดออกจากราชการ
5. ครุจัตวากับพวกกระทำการจุกจิกอดครุหาหญิงสาว กลางทางพาเข้าไปในสวนยางทำการปลุกปล้ำกระทำชำเราแต่ไม่สำเร็จ กักตัวไว้จนรุ่งเช้าจึงพาออกจากสวนยางปล่อยให้กลับบ้านได้รุ่งเต้นชดใช้เงินแก่ผู้เสียหาย คดียอมความกัน โทษไล่ออกจากราชการ
6. ครุจัตวาขาดราชการ 5 วัน โดยผลัดเปลี่ยนกันขาดราชการ ล้มศพกันทำหลักฐานมาราชการเท็จ แต่งกายไม่เรียบร้อยสอนนักเรียน โทษไล่ออกจากราชการ
7. ครุตรีเก็บเงินจากนักเรียนนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ปลอมแปลงเอกสารของทางราชการ แต่มีเหตุควรปราณี โทษให้ออกจากราชการ
8. ครุวิสามัญเทียบชั้นจัตวา เล่าลู่ราหมินเมาแล้วขึ้นไปบนบ้านพักนักเรียนฝึกสอนหญิงของโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยมุ่งแต่กางเกงชั้นในไม่สวมเสื้อ เข้าไปอาละวาด โทษให้ออกจากราชการ
9. เล่มียนที่ทำการศึกษาริการอำเภอ ช่มชู้นกระทำชำเราหญิงสาวซึ่งเป็นลูกจ้างของตน แต่กระทำไม่สำเร็จยินยอมชดใช้เงินให้แก่ผู้เสียหาย โทษให้ออกจากราชการ
10. ครุจัตวาถอดปล้ำนักเรียนสาวซึ่งมิใช่ศิษย์และเป็นญาติกันห่าง ๆ ระหว่างทางที่ไปส่งบ้านไม่ถึงขั้นได้เสีย ญาติทั้งสองฝ่ายอปรวมกันแล้ว ก็เลิกกันไป มีเหตุควรปราณี เพราะสารภาพ โทษให้ออก

ฐานประพฤติซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

1. เล่มสุราเมาในวันกระทำพิธีมอบอาคาร เรียง ผู้บังคับบัญชาห้ามปรามก็ไม่เชื่อฟัง และเมาจนกระทั่งหมดสติไปต่อหน้าผู้บังคับบัญชา โทษให้ออกจากราชการ
2. ครูตรีได้รับคำสั่งของครูใหญ่ให้อยู่เวร ได้ไปเล่มสุราจนเมาแล้วกลับบ้านไม่มาอยู่เวรตามคำสั่ง เคยละทิ้งหน้าที่ราชการมาแล้ว 3 ครั้ง โทษให้ออกจากราชการ
3. ครูตรี เล่มสุราเมินเมาจนไม่สามารถครองสติได้ ก่อการวิวาทและทำร้ายร่างกายครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตนบาดเจ็บ ค่าสหภาพฯจำคุก 1 เดือน ปรับ 500 บาท โทษจำคุกให้ยกเสีย โทษปลดออกจากราชการ

ฐานประพฤติซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ด้วยการเล่นการพนัน

1. สุ่มคกับพวกลักลอบเล่นการพนันไฟตองที่บ้านของตน ค่าสหภาพฯให้ลงโทษปรับ 120 บาท โทษให้ออกจากราชการ
2. ครูสตรีลักลอบเล่นการพนันไพ่ผสมสิบ ค่าสหภาพฯลงโทษปรับ 80 บาท โทษให้ออกจากราชการ
3. เล่นการพนันก๊ตปลา ค่าสหภาพฯลงโทษปรับ 80 บาท โทษให้ออกจากราชการ

ฐานประพฤติซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการด้วยกระทำความผิดอาญา

1. สั่งจ่ายเช็คโดยไม่มีเงินในธนาคาร ค่าสหภาพฯให้ลงโทษจำคุก 2 เดือน โทษไล่ออกจากราชการ (ความผิดชัดแจ้ง)
2. มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ค่าสหภาพฯปรับ 1,000 บาท รับสารภาพแล้วคงปรับ 500 บาท โทษตัดเงินเดือน 10 % 2 เดือน
3. ครูใหญ่โท ถูกจับกุมฟ้องศาลขอหาลักลอบต้มกลั่นสุราโดยมิได้รับอนุญาต ศาลพิพากษาปรับ 600 บาท โทษไล่ออกจากราชการ

ฐานประพจน์ซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ด้วยประพจน์ผิดศีลธรรมทางขู้ล่าว

1. ครูลัทธิมีลามีจดทะเบียนลัทธิถูกต้องตามกฎหมาย ถูกลามีทอดทิ้งไม่สั่งเสียเลี้ยงดู จึงไปมีลามีใหม่โดยเปลี่ยนชื่อแล้วไปจดทะเบียนลัทธิกัน เป็นการจดทะเบียนลัทธิซ้อนลามีคนเดิมทราบเรื่องขึ้น จึงไปจดทะเบียนหย่ากับลามีใหม่ มีเหตุควรปราณี โทษให้ออกจากราชการ

2. ครูลัทธิขึ้นตรี ลัทธิกับชายที่มีภรรยาแล้ว แม้จะถูกตั้งตามกฎหมาย เป็นการผิดศีลธรรมและขาดราชการ 16 วัน โทษลดขั้นเงินเดือน 2 ขั้น

3. ครูสัตวามีภรรยาจดทะเบียนลัทธิตามกฎหมายแล้ว รักใคร่ชอบพอกับหญิงอื่นจนได้เป็นภรรยาแล้วพาไปจดทะเบียนลัทธิยังอำเภออื่น เป็นการแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานคำศัพท์ภาษาปรับ 100 บาท ทำคำร้องและบันทึกกว่าได้เสียกับหญิง เป็นการดูหมิ่นด้วยเจตนาจะให้หญิงนั้นเสียชื่อเสียงและแสดงอาการกระด้างกระเดื่องต่อครูใหญ่ โทษให้ออกจากราชการ

4. ครูตรี มีภรรยาไม่จดทะเบียนลัทธิ มีบุตรด้วยกัน 3 คน แล้วทอดทิ้งไม่สั่งเสียเลี้ยงดู ไปมีภรรยาใหม่ ถูกร้องเรียนทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง โทษให้ออกจากราชการ

5. ครูใหญ่ตรี มีภรรยาแล้ว มีความสัมพันธ์และประพจน์ทางขู้ล่าวกับหญิงมีลามีจนเป็นข่าวลืออื้อฉาว มีพยานหลายคนเห็นกอดกันบ้าง หยอกล้อกันบ้าง การกระทำไถ่ต่อการผิดศีลธรรมทางขู้ล่าว มีเหตุควรปราณี โทษให้ออกจากราชการ

ฐานกระทำกรซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

1. เป็นครูสอนโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณวัด ชอบสั่งเสียงอะอะในวัดเล่นมอ ๆ อันเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม เพราะเป็นสถานที่ที่ควรเคารพบูชา ไม่รู้จักกาลเทศะ จนเจ้าอาวาสร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชา โทษภาคทัณฑ์

ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ

1. ทำโทษนักเรียนที่ผูกพันโดยเขียนด้วยไม้เรียวถึง 11 ที โทษให้ออกจากราชการแต่ปราณีลดให้เป็นลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น

2. ไม้ให้นักเรียนร้องเพลงชาติและธงชาติเป็นเวลาหลายเดือน โดยอ้างเหตุผล

ว่าเสารงหัก ยังไม่ได้ตัดทำใหม่เนื่องจากมีงานที่สำคัญและจำเป็นยิ่งกว่า โทษลดชั้นเงิน เดือน 1 ชั้น

3. เป็นกรรมการคุมการสอบ แต่ไม่คุมสอบให้รัดกุมเป็นเหตุให้นักเรียนคัดลอก คำตอบกันในห้องสอบ โทษตัดเงินเดือน 10 % 3 เดือน

4. ไปช่วยงานสมัครของศิษย์ 2 วัน แต่มิได้ยื่นใบลาก่อน อ้างว่าจำเป็นต้องออก เดินทางแต่เข้าตู่ ภายหลังจึงยื่นใบลา ครุใหญ่ไม่อนุญาต โทษตัดเงินเดือน 10 % 1 เดือน

5. ครูสตรีขออนุญาตติดตามสามี เดินทางออกนอกเขตจังหวัด โดยยื่นหนังสือขอ อนุญาตไว้แล้ว แต่ไม่รอรับทราบคำสั่งอนุญาตเสียก่อน โทษภาคทัณฑ์

ฐานมีมลทินหรือมีหมอง

1. ประจำแผนก ใต้รับมอบจากกรมให้ตรวจสอบใบสำคัญ เกี่ยวกับการจ่ายค่าแรง ของช่างและคนงานในการก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของจังหวัด และเป็นกรรมการตรวจ รับสิ่งของ ปรากฏว่าเบิกจ่ายค่าแรงงานเกินไปจำนวนมาก การสอบล้วนไม่ได้ความเป็นสัตย์ ว่าทุจริต ให้ออกจากราชการฐานมีมลทินมีหมอง

2. ศึกษาราชการอำเภอ ถูกกล่าวหาว่าทุจริตยกยอกเงินค่าก่อสร้างโรงเรียน ผล ทางคดีอาญาคำพิพากษายกฟ้อง ทางสอบล้วนปรากฏว่า การก่อสร้างซ่อมแซมโรงเรียนและ การซื้อวัสดุกระทำการเป็นการปกปิดความจริงต่อกรรมการควบคุม กรรมการจัดซื้อเป็นส่วนมาก และการเปลี่ยนแปลงรายการผู้รับเหมา ผิดสัญญาไม่เสนอผู้บังคับบัญชาสั่งการ กระทำไปโดย พละการ พฤติการณ์ลือไปในทางทุจริต ให้ออกจากราชการฐานมีมลทินมีหมอง

3. ข้าราชการครูชั้นโท ตำแหน่งครูใหญ่ ช่วยเหลือบุตรทางการศึกษาโดยมิชอบ ด้วยระเบียบแบบแผน คำลุ่มตเพื่อหากำไรสิ่ง เป็นเงินบำรุงการศึกษาขาดทุนเพราะรายจ่ายสูง สันนิษฐานว่าจะเอาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เก็บเงินค่ากระดาษสอบหักเงินที่เหลือซื้อวัสดุต่าง ๆ ให้โรงเรียนคัดรายการหาเงินนำส่งลงบัญชีล่าช้า มีส่วนได้ผลประโยชน์ในการจัดซื้อสิ่งของและมีพฤติการณ์นำเงินไปหมุนใช้ เป็นประโยชน์ส่วนตัวก่อน ใช้ภารโรงทำกิลส่วนตัวที่บ้าน ให้ออก จากราชการฐานมีมลทินมีหมอง

การกระทำดังต่อไปนี้ผิดวินัยคือ

1. ไม่แต่ง เครื่องแบบมาทำงาน ถ้ามีระเบียบให้แต่ง เครื่องแบบมาทำงาน ผิดฐาน ไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของราชการ ถ้าผู้บังคับบัญชาสั่งกำชับไว้ให้แต่งแล้วไม่แต่ง ผิดฐาน ชดค่าสั่งผู้บังคับบัญชาอีกด้วย
2. รู้ว่าใครคิดร้ายต่อประเทศชาติ แล้วเฉยเมยเสียไม่แจ้งทางราชการ ผิดฐาน ไม่ป้องกันอันตรายซึ่งจะเกิดแก่ประเทศชาติ
3. ชู้ประยตนหลงชนต้นไม้โดยประมาท ผิดฐานไม่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของราชการ ถ้ามีหน้าที่ในทางชู้ประยตนอยู่ด้วย และเสียหายมาก อาจถือเป็นความผิดร้ายแรงฐานประมาท เลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงได้
4. มาทำงานสาย ผิดฐานไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของราชการ ถ้ามีคำสั่งผู้บังคับบัญชากำชับไว้ด้วย ก็ผิดฐานชดค่าสั่งของผู้บังคับบัญชาอีกด้วย
5. ใช้เวลาราชการไปหาประโยชน์ส่วนตัว ผิดฐานไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการ และไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
6. วิวาทชกต่อยกันระหว่างข้าราชการ ผิดฐานประพฤตชั่ว กระทำการอันทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ
7. แต่ง เครื่องแบบถือจานอาหารยื่นรับประทานกลางถนนหลวง ซึ่งคนกำลังผ่านไปมา ผิดฐานไม่รักษาชื่อเสียง กระทำการอันทำให้เสื่อมเสีย เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
8. สัตวแพทย์เป็นกรรมการในบริษัทค้าสัตว์ ผิดฐานกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการของตน
9. นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ในเวลาทำงาน ประช่าชนมาติดต่อกลับเฉยเสีย ผิดฐานไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และไม่ต้อนรับให้ความสะดวกต่อประช่าชนผู้มาติดต่อก่เกี่ยวกับหน้าที่ของตน
10. หยุตราาชการไปก่อน แล้วมายื่นใบลาภายหลัง หรือยื่นใบลาแล้วหยุตราาชการไปก่อนได้รับอนุญาต ผิดฐานไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของราชการ ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาต

ก็ผิดฐานขาดราชการ วันแต่ป่วยถึงขนาดไม่สามารถสั่งใบลาได้ ซึ่งตามระเบียบให้ยื่นใบลาป่วยภายหลังได้สิ่งจะไม่ผิด

มีคำพิพากษาฎีกาที่ 161/2482 วินิจฉัยว่า ข้าราชการไปราชการกลับมาแล้วรายงานเบิกค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงเท็จ ไม่มีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เพราะการรายงานเบิกเงินเช่นนี้ เป็นสิทธิของข้าราชการ หากเจ้าหน้าที่ไม่ เป็นการสนับสนุนให้ เห็นว่าจะ เป็นผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการก็ต่อเมื่อได้กระทำการทุจริตในหน้าที่ราชการของตน

การทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น เป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางวินัย ในทางอาญา มีประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษไว้ในอัตราสูง ในทางวินัยมีมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือที่ น.ว.125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 ว่าเป็นความผิดร้ายแรงควรไล่ออกจากราชการ จะปราณีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้เพียงปลดออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตยกออกไปแล้ว มาคืนก็ดี การเป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดก็ดี ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงมา เป็นเหตุให้ออกจากราชการได้ ดังนั้นข้าราชการจึงไม่ควรทุจริตต่อหน้าที่ราชการของท่านอย่างยิ่ง เช่น

- ก. ชดค่าสิ่งของผู้บังคับบัญชาโดยขอด้วยราชการ และการชดค่าสิ่งนั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- ข. เปิดเผยความลับของราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- ค. ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- ง. ดุหมั่นเหยียดหยามหรือกดขี่มเหงราชบุตร
- จ. ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

สำหรับความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงนี้ กรณีอย่างใดสิ่งจะถือว่า "ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง" นั้นมีมติ ก.พ. ตามหนังสือที่ 6138/2498 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2498 ว่า จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ของกรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยถือเกียรติของข้าราชการและความรังเกียจของสังคมเป็นแนวทางพิจารณา

กรณีต่อไปนี้ถือว่า เป็น "ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง" อันอาจถูกลงโทษในสถานหนัก
เช่น

ทุจริตในการลอบ มีมติคณะรัฐมนตรี สร.0401 /ว.50 ลงวันที่ 12 เมษายน 2511
กำชับผู้บังคับบัญชาให้ลงโทษแก่ข้าราชการที่ทุจริตในการลอบแข่งขันหรือลอบคัดเลือกเพื่อเลื่อน
ชั้นในสถานหมัก

เบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางและเงินอื่นในทำนอง เดียวกัน เป็นเท็จ
มีมติ ก.พ. ที่ สร.0905 /ว.6 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2511 ว่า ความร้ายแรงแห่งกรณีนี้ได้
ยิ่งหย่อนไปกว่าการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จึงควรลงโทษในสถานหมักทำนอง เดียวกัน

เล่นการพนัน มีมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว.208/2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496 ว่า
เล่นการพนันที่กฎหมายห้ามขาด หรือ เล่นการพนันประเภทที่กฎหมายบัญญัติว่าจะ เล่นได้ต่อเมื่อ
ได้รับอนุญาตจากทางการโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือโดยได้รับอนุญาตแล้ว แต่ผู้เล่นเป็นเจ้าของงาน
ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครูเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือเจ้าพนักงานอื่น
ใดซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวงทบวงกรมวางไว้เป็นพิเศษ ให้ลงโทษถึงให้ออก ปลดออกหรือไล่ออก
จากราชการ โดยเฉพาะการเล่นการพนันสลากกินรวบ มีมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว.280/2498
ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2498 ให้พิจารณาลงโทษอย่างน้อยก็ต้องให้ออกจากราชการไป

เล่นสุรา มีมติคณะรัฐมนตรีที่หนังสือเดียวกับเรื่อง เล่นการพนันว่า การเล่นสุราหรือ
เมาสุราในกรณีต่อไปนี้ ให้ลงโทษสถานหมักถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เช่น

1. เล่นสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. เมาสุราเสียราชการ
3. เมาสุราในที่ชุมนุมชนจนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง
หน้าที่ราชการ

ใช้เวลาราชการไปเที่ยวแสวงหาความสำราญส่วนตัว มีมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว.
264/2498 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2498 ให้พิจารณาลงโทษสถานหมัก คือไล่ออก หรือปลดออก
หรือให้ออกจากราชการ

ละทิ้งหน้าที่เวรรักษาราชการประจำสถานี่ราชการเพื่อป้องกันอัคคีภัย มีมติคณะ
รัฐมนตรีที่ น.ว.101/2495 ลงวันที่ 18 เมษายน 2495 ให้ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงและ
ให้พิจารณาโทษอย่างน้อยให้ออกจากราชการ

ละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มีมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว.125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 ว่าเป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปราณีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การเป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดก็ดี ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงเป็นให้ออกจากราชการได้ และการลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศแล้วไม่เดินทางกลับมารับราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ มีมติคณะรัฐมนตรีที่ สร.0401/ว.50 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2510 ว่า ถ้าปรากฏว่ามีเจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็ให้วินิจฉัยมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว.125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 มาประกอบการพิจารณาในการสั่งลงโทษทางวินัย

ความผิดร้ายแรงนั้น ถ้าเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งต่อไปนี้ กฎ ก.พ.ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการได้โดยไม่มีต้องทำการสอบสวน คือ

1. ทำความผิดต้องรับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นสุหโทษ หรือความผิดที่กำหนดโทษชั้นสุหโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เสียหายแก่ราชการ เกี่ยวกับหน้าที่ของตน

2. ต้องคำพิพากษาให้เป็นคนล้มละลาย เพราะทำผิดขึ้นด้วยความทุจริต

3. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อคณะกรรมการสอบสวนซึ่งผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งตามมาตรา 85 มาตรา 87 หรือมาตรา 90

การรับสารภาพตามข้อนี้ หมายถึงการรับว่าได้ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กรณีข้าราชการได้รับเงินผลประโยชน์ไว้แล้วไม่นำลงบัญชีในวันที่รับเงิน และให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนรับว่าเป็นความจริง แต่อ้างว่าเพราะความพลั้งเผลอหลงลืม ก.พ.เคยพิจารณามีมติตามหนังสือที่ 24009/2503 ลงวันที่ 23 กันยายน 2503 ว่าไม่ไปให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ไม่เข้ากรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

4. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่าสิบห้าวัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้ว เห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร

กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการไป เกินกว่าสิบห้าวันแล้วกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีก มี
มติ ก.พ.ที่ สร.0905/82916 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2510 ว่า ถ้าผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการ
การสืบสวนแล้วเห็นว่าผู้ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานาน เกินกว่าสิบห้าวัน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็ครบองค์ เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแล้ว การกลับมาปฏิบัติ
หน้าที่ราชการก่อนผู้บังคับบัญชาวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับความผิด หากทำให้การกระทำที่ครบองค์
เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแล้ว เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่นได้ไม่

กรณียื่นใบลาขอลาออกจากราชการแล้วหยุดราชการไปเลย โดยผู้บังคับบัญชายัง
มิได้อนุญาตนั้นมติ ก.พ. ที่ ศร.6140/2498 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2498 ว่ากรณีเช่นนี้ ผู้
บังคับบัญชาจะต้องสืบสวนว่าการละทิ้งหน้าที่ราชการนั้นมีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ ถ้าสืบสวน
ได้ความว่าละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ก็อาจถือเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง
ได้

กรณีได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อโดยได้รับเงินเดือนเต็ม แล้วไม่ได้ไปเรียนตามปกติ
ขาดการเรียนจนสิ้นปีการศึกษาและไม่ได้ล่อล้อนเพราะเวลาเรียนไม่พอ มีมติ ก.พ. ที่
31712/2505 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2505 ว่าไม่เป็นความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ เพราะ
การศึกษาไม่ใช่หน้าที่ราชการโดยตรง จึงปรับเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งไม่ได้

ท่านได้รู้จักกับความผิดร้ายแรงแล้ว ก็ควรระมัดระวังรักษาวินัยกันโดยเคร่งครัด
ถ้าฝ่าฝืนอาจถูกลดลงโทษหรืออาจถูกลงโทษโดยไม่ถูกลดลงโทษ แล้วแต่กรณีการลดลงโทษนั้น
กฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คน เพื่อกำหนดการลดลงโทษ
โดย ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการลดลงโทษเพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม
ไว้ตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2518

ที่ น.ว.208 /2496

กรมเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี

3 กันยายน 2496

เรื่อง แนวทางลงโทษข้าราชการ เล่นการพนันและ เสพสุรา

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อนุสนธิหนังสือที่ น.ว.300 /2495 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2495 แจ้งมติคณะรัฐมนตรี ให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ กวดขันวินัยข้าราชการในเรื่องการเสพสุราและ เล่นการพนัน โดยเคร่งครัด ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้ ก.พ.พิจารณาหาทางวางระเบียบหรือข้อบังคับ ให้ข้าราชการเลิกเล่นการพนันและ เสพสุราด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งบัดนี้ ก.พ.ได้พิจารณาแล้ว เสนอแนวทางลงโทษข้าราชการ เล่นการพนัน และข้าราชการเสพสุรามาดังต่อไปนี้

ก. เล่นการพนัน

1. การพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาด ถ้าข้าราชการผู้ใดเล่น ควรวางโทษ ถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

2. การพนันประเภทที่กฎหมายบัญญัติว่าจะ เล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจาก ทางการ

(ก) เล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้เล่นนั้นเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่นใด ซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวงทบวงกรมวางไว้ เป็นพิเศษ ให้พิจารณาโทษตามเกณฑ์ในข้อ 1 ถ้าผู้ เล่นนั้นเป็นข้าราชการอื่น ให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี

(ข) เล่นโดยได้รับอนุญาตแล้ว ถ้าผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่ ปราบปรามโดยตรงหรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่น ใดซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวงทบวงกรมวางไว้ เป็นพิเศษ อาจพิจารณาลงโทษตามเกณฑ์ในข้อ 1 ก็ได้ถ้าผู้เล่นนั้นเป็นข้าราชการอื่นจะ เป็นผิดต่อเมื่อปรากฏว่า ผู้นั้นหมกมุ่นต่อการพนัน เป็นเหตุ ให้เสื่อมเสียแก่ราชการและให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี

ข. เล่ห์สุรา

ข้าราชการผู้ใดเล่ห์สุราเมินเมาจนไม่สามารถครองสติได้ซึ่งอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี ข้าราชการผู้ใดเล่ห์หรือเมาสุราในกรณีต่อไปนี้ อาจถูกลงโทษสถานหนักถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จากราชการ เช่น

1. เล่ห์สุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. เมาสุราเสียราชการ
3. เมาสุราในที่ชุมนุมชน เกิดเรื่องเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

หน้าที่ราชการ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม ค.ศ.นี้ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ ก.พ. เสนอ และให้ถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อได้สั่งให้ข้าราชการในสังกัดถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ชำนาญอักษร

(หลวงชำนาญอักษร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การพนันประเภทห้ามขาด หรือการพนันประเภท ก. ตาม พรบ. การพนัน ได้แก่ หวย ก.ข. โป้ปิ่น โป้กำ ถั่ว แปดเก้าสับยี่กี ต่อแต้ม เขี้ยวบอก คู่คี ฮีฉิ่ง ไฟล์มใบ ไม้สามอัน ข้างงา ป็อก ไม้ดำไม้แดง กบดำกบแดง ฮีดำฮีแดง ฮีโปงครอก กำตัด ไม้หมุน ล้อหมุน หัวโต ทายภาพการ เล่นที่มีการทายภาพสัตว์ บิลเสียดรูตีผี โยนจิ้ม สี่เหลงาลัก ขลุกลขลุกล น้ำเต้าทุกอย่าง ไอโละ ฮีก่อย ปั้นแปะ ฮีโป้งซัด สลัดตแมทชิน บาการา

การพนันประเภท ข. ที่เล่นได้เมื่อได้รับอนุญาต

1. การเล่นต่าง ๆ ซึ่งให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งกัน เช่น ชนโค กัดปลา แข่งม้า
2. วึ่งวัวชน ชกมวย มวยปล้ำ แข่งเรือ ฮีรูป โยนห่วง โยนส่ตางค์ ตกเบ็ด

สับสลาก ยิงเป้า ปลาหน้าคน ปลาสัตว์ ปิงโก เต่าขำคาน หมากแกว หมากหัวแดง สลากกิน-
แบ่ง สรีป ไฟต่อแต้ม ไฟนกระจอก บิลเลียด ดวด สบ้ำทอย สบ้ำชุต ฟุตบอละโต๊ะ เครื่องเล่น
ทำใช้ไฟฟ้าสกรกล

คำพิพากษาตัวอย่าง (ฎีกาย่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ 1996/2523 (วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาฯ โจทก์
นายเจริญ ร่วมไทย จำเลย)

แพ่ง ละเมิด (ม.420)

จะถือเป็นหลักว่า เมื่อข้าราชการผู้ใดกระทำผิดวินัยแล้วต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเสียหาย
ในทางละเมิดตาม ป.พ.พ. ม.420 เสมอไปไม่ได้ การจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าการ
กระทำผิดวินัยนั้น เป็นเหตุโดยตรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่

การที่ผิดวินัยเข้ามาลัทธิแพทย์ในโรงเรียนโดยจำเลยซึ่งเป็นครูไม่ได้มาอยู่เวรตาม
หน้าที่แม้จะเป็นการผิดวินัย แต่จะถือว่าเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้โรงเรียนถูกลัทธิแพทย์หาได้ไม่
เพราะถึงหากจำเลยจะมาอยู่เวรที่โรงเรียนก็ไม่อาจป้องกันไม่ให้เกิดการลักลอบเข้าได้
เนื่องจากจำเลยไม่มีหน้าที่เป็นคนยามคอยตรวจตราเฝ้าขโมย แต่มีภาระโรงทำหน้าที่เป็นคน
เฝ้าขโมยอยู่แล้ว

ค่าสินไหมและค่าฤทธรรณีพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ 9,346.67 บาท
กับ ดอกเบี้ย จำเลยฎีกา

คำพิพากษานี้วินิจฉัยข้อกฎหมายว่า "ข้อเท็จจริงที่คำตัดสินวินิจฉัยไว้ว่ามีว่า ขณะเกิดเหตุ
จำเลยรับราชการเป็นครูโรงเรียนการช่างนนทบุรี นายแสง พาลูทธิ อาจารย์ใหญ่โรงเรียน
การช่างนนทบุรี ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งจำเลยเป็นครูเวรรักษาการณ์ในคืนเกิดเหตุ หน้าที่ของ
ครูเวรคือ ควบคุมคนยามมิให้ละทิ้งหน้าที่ แต่ครูเวรเองไม่มีหน้าที่เดินตรวจตราตลอดเวลา
ดูคนยาม ครูเวรต้องมาอยู่เวรที่โรงเรียนและนอนในห้องที่ทางโรงเรียนจัดไว้ หากไม่สามารถ
อยู่เวรได้ก็ต้องแจ้งอาจารย์ใหญ่ทราบ เพื่อจะได้ส่งให้คนอื่นมาอยู่เวรแทน ในคืนเกิดเหตุนั้น
จำเลยไม่ได้มาอยู่เวรที่โรงเรียนโดยจำเลยอ้างว่าป่วยเป็นไข้หวัด และจำเลยได้บอกฝาก
เวรกับนายสนิท แสงขรรค์ชัย ภารโรงซึ่งทำหน้าที่อยู่เวรเป็นคนยามในคืนนั้นให้ช่วยดูแลแทน

ด้วย ในคืนเกิดเหตุสิ่งมีแต่ นายสนธิ แสงสรรค์ชัย ภารโรงซึ่งทำหน้าที่เป็นยามอยู่เวรแต่ผู้เดียวในตอนหัวค่ำวันนั้นนายสนธิคนยามนอนพักผ่อนที่หน้าระเบียงอาคาร เรือนไม้ชั้นล่าง โดยให้นายเล่นหุ้บุตรชายของตน อายุ 22 ปี มาทำหน้าที่เป็นยามรักษาการณ์แทนระหว่างเวลา 18.30 น. ถึง 23.30 น. นายสนธิม่อยหลับไป มารู้สึกตัวตื่นเมื่อเวลา 03.00 น.เศษ ของวันที่ 13 สิงหาคม 2517 นายสนธิออกเดินตรวจบริเวณโรง เรียงพบว่าโรงงานถูกจำกัด สิ่งแน่ใจว่าคนร้ายได้เข้ามาลักทรัพย์ของโรง เรียงไปแล้ว จากการสำรวจภายหลังพบว่าทรัพย์สินของโรง เรียงสูญหายไปเป็นราคา 14,020 บาท นายสนธิยอมชดใช้ค่าเสียหายให้หนึ่งในล้ามเป็นเงิน 4,673.33 บาท ส่วนที่เหลืออีกสองในล้ามเป็นเงิน 9,346.67 บาท ที่ประชุมหัวหน้ากองกรมอาชีวศึกษาลงมติให้จำเลยชดใช้ แต่จำเลยไม่ยอมชดใช้

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การที่ข้าราชการละเว้นไม่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติราชการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับและคำสั่งของทางราชการนั้น อาจทำให้ข้าราชการต้องรับผิดชอบในทางวินัยก็จริง แต่จะถือเป็นหลักแน่นอนตายตัวว่า เมื่อข้าราชการผู้ใดกระทำผิดวินัยแล้ว ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 เสมอไปหาได้ไม่ การที่จะให้จำเลยรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในทางละเมิดต่อโจทก์นั้น โจทก์จะต้องนำสืบให้เห็นว่าการที่จำเลยกระทำผิดวินัยนั้นเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้โจทก์เสียหาย

การที่คนร้ายลอบเข้ามาทำการลักทรัพย์ของโรง เรียงการช่างนนทบุรีไปในครั้งนี้ ผู้ที่เป็นต้นเหตุก่อให้เกิดผลเสียหายแก่โจทก์โดยตรงก็คือ คนร้ายที่ทำการลักทรัพย์นั้น ผู้เป็นสาเหตุสำคัญที่เปิดโอกาสให้คนร้ายสามารถลักลอบเข้ามาทำการลักทรัพย์ในโรง เรียงได้ก็คือ นายสนธิคนยาม ซึ่งมีวหลับยามเสีย โดยปล่อยให้นายเล่นหุ้บุตรชายอายุ 22 ปี มาทำหน้าที่เป็นยามรักษาการณ์แทน ส่วนจำเลยซึ่งไม่มาอยู่เวรที่โรง เรียงนั้น แม้จะเป็นการผิดวินัย แต่จะถือว่าเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้โรง เรียงถูกลักทรัพย์หาได้ไม่ เพราะถึงหากจำเลยจะมาอยู่เวรที่โรง เรียง หน้าของจำเลยก็เพียงควบคุมยามมิให้ละทิ้งหน้าที่ ซึ่งในคืนเกิดเหตุ นั้น นายสนธิคนยามก็ได้มาทำหน้าที่อยู่เวรยามที่โรง เรียงอยู่แล้ว เมื่อมีคนยามมาทำหน้าที่อยู่เวรยามแล้ว ครุเวรก็มีสิทธินอนในห้องนอนเวรที่ทางโรง เรียงจัดให้ไว้ เพราะครุเวรไม่มีหน้าที่ออกตรวจตราตลอดคืนดุจคนยาม ตามแผนที่ที่เกิดเหตุหมายเลข ล.2 นั้น ปรากฏว่าห้องที่จัดให้ครุเวรนอนอยู่ถึงชั้นบนของอาคาร เรียงสองชั้น หมายเลข 2 ส่วนโรงงานหมายเลข 4 และ 6

ที่ถูกคนร้ายงัดเข้าไปทำการลักทรัพย์นั้น อยู่ห่างจากห้องที่ครูเวรนอนออกไปถึง 50 เมตร และ 250 เมตร ตามลำดับ ซึ่งไม่อยู่ในวิสัยที่ครูผู้อยู่เวรจะล่วงรู้ได้ ฉะนั้น ถึงหากจำเลย จะมาอยู่เวรที่โรงเรียนก็ไม่อาจป้องกันไม่ให้เกิดการลักทรัพย์ดังกล่าวขึ้นได้ เพราะจำเลย ไม่มีหน้าที่เป็นคนยามคอยตรวจตราเฝ้าขโมย ในคำสั่งแต่งตั้งครูให้ทำหน้าที่อยู่เวรตามเอกสาร หมายเลข จ.8 นั้น ระบุว่าครูเวรมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับความเรียบร้อยภายใน บริเวณโรงเรียน ประสานงานกับผู้มาติดต่อราชการหรือหน่วยงานอื่น และดูแลป้องกันทรัพย์สิน ของทางราชการ ซึ่งการดูแลป้องกันทรัพย์สินของทางราชการนี้ก็ระบุไว้ชัดในหนังสือ เรียนที่ น.ว.101/2495 ของเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตามเอกสารหมายเลข จ.7 ว่าหมายถึงการ ดูแลป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย หาใช่จะให้ครูซึ่งเป็นข้าราชการมาทำหน้าที่เป็นยามเฝ้าขโมย ไม่ เพราะมีการโรงพักหน้าที่เป็นยามเฝ้าขโมยอยู่แล้ว ฉะนั้น การที่โรงเรียนถูกลักทรัพย์ซึ่งไม่ ใช่ผลโดยตรงจากการที่จำเลยไม่มาอยู่เวร ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยซึ่งเป็นครูเวร ใช้จ่ายค่าเสียหายแก่โจทก์ฐานละเมิดในกรณีที่คนร้ายงัดเข้าไปลักทรัพย์ในโรงเรียนนั้น ศาลฎีกา ไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยฟังขึ้น

พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ ให้โจทก์ใช้จ่ายค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความทั้งสามศาลเป็นเงิน 1,500 บาท"

(ทวิ กสิยพงศ์ - สมบัติ วัชตาล - ประทีป ชุ่มวัฒนะ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ กค. 0502/26212

กระทรวงการคลัง

17 กันยายน 2512

เรื่อง การจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายในการกีฬา

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยปรากฏว่าโรงเรียนต่าง ๆ ได้ขออนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬาประจำปีและเก็บตัวนักกีฬา ในอัตรา และกำหนดระยะเวลาต่าง ๆ กัน เพื่อให้การปฏิบัติเรื่องการเบิกจ่าย ค่าใช้จ่ายในการกีฬาเป็นไปในแนวเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงเห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

1. ประเภทกีฬาที่ให้เก็บตัวนักกีฬา

ให้เก็บตัวนักกีฬาไว้ฝึกซ้อมได้เฉพาะกีฬาต่อไปนี้ คือ ฟุตบอล บาสเกตบอล มวย และยูโด

2. อัตราค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวนักกีฬาและการฝึกซ้อม

2.1 สำหรับโรงเรียนที่มีการเก็บตัวนักกีฬา

ก. ให้เริ่มเก็บตัวนักกีฬาได้ตั้งแต่ผ่านเข้ารอบสอง เป็นต้นไปจนกระทั่งชิงชนะเลิศเป็นเวลารวมทั้งสิ้นไม่เกิน 30 วัน

ข. ค่าอาหารและค่าเครื่องดื่ม ระหว่างเก็บตัวฝึกซ้อมจนถึงวันแข่งขันจ่ายได้ในอัตราคนละ 20 บาทต่อวัน

ค. ค่าเครื่องดื่มในวันฝึกซ้อม ซึ่งยังมิได้รับค่าใช้จ่ายตามข้อ ข. ให้จ่ายได้ในอัตราคนละ 2 บาทต่อวัน

2.2 สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีการเก็บตัวนักกีฬา

ก. ให้จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียน เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าเครื่องดื่ม ค่าพาหนะและค่าอาหาร สำหรับวันแข่งขัน ไม่ว่าจะ เป็นวันหยุดราชการหรือไม่ และวันฝึกซ้อมที่เป็นวันหยุดเรียน ในอัตราไม่เกินคนละ 10 บาทต่อวัน

ข. ให้จ่ายค่าเครื่องดื่มระหว่างฝึกซ้อมในวันซึ่งมิได้รับค่าใช้จ่ายตามข้อ ก. ในอัตราคนละ 2 บาท ต่อวัน

3. ค่าเครื่องกีฬา

ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ใหญ่แต่ละโรงเรียนที่จะพิจารณาใช้จ่ายตามความจำเป็น

4. ค่ารักษาพยาบาล

ให้จ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่พนักงานกีฬาของโรงเรียนที่เกิดเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุในขณะที่ฝึกซ้อม หรือระหว่างแข่งขันได้ในวงเงิน รายละไม่เกิน 500 บาท

ทั้งนี้ ให้จ่ายได้ภายในวงเงินบำรุงการศึกษา ประเภทพลศึกษาที่ได้เรียกเก็บไว้
สิ่งเรียนมาเพื่อทราบ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) บุญมา วงศ์สวรรค์

(นายบุญมา วงศ์สวรรค์)

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ กค. 0502/8364

กระทรวงการคลัง

16 มีนาคม 2516

เรื่อง การจ่ายเงินบำรุงการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายในการกีฬา

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ คธ. 0301/21563 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. 0502/26212 ลงวันที่ 17 กันยายน 2512

ตามที่ขออนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ เป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวนักกีฬาประเภทต่าง ๆ เพิ่มเติมจากที่กระทรวงการคลังได้อนุมัติไว้เดิม เฉพาะประเภทฟุตบอล มวยสากลสมัครเล่น และยูโด ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความพร้อมในการแข่งขันความสัมพันธ์ระหว่างทีมฝึกกำลังกายกำลังใจให้นักกีฬาให้อยู่ตัว และความละตวกในการฝึกซ้อมเทคนิคต่าง ๆ ในการเล่นกีฬา ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุญาตให้สถานศึกษาต่าง ๆ จ่ายเงินบำรุงการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวนักกีฬาไว้ฝึกซ้อมจนถึงวันชิงชนะเลิศได้ทุกประเภทภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน สำหรับหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. 0502/26212 ลงวันที่ 17 กันยายน 2512 ที่ได้แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เอียด นาครทรพร

(นายเอียด นาครทรพร)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 213820

ที่ กค. 0502/4807

กระทรวงการคลัง

27 กุมภาพันธ์ 2519

เรื่อง การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ คธ. 090106/23567 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2518

ตามที่แจ้งว่า ได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าจ้างรถรับส่งนักเรียน ทั้งไปและกลับจากการแข่งขันกีฬา และบัดนี้การส่งรถรับส่งนักเรียนได้ผลดี และมีความจำเป็น จะต้องส่งรถรับส่งนักเรียนต่อไป เพื่อให้เป็นการสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ จึง อนุมัติในหลักการให้สถานศึกษาต่าง ๆ ใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาในกรณีนี้ได้ไม่เกินครั้งละ 1,000 บาท นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุญาตให้สถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าส่งรถรับส่งนักเรียนทั้งไปและกลับจากการแข่งขัน กีฬาได้ครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท แต่ทั้งนี้จะต้องจ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาประเภทพลศึกษา เท่านั้น

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เอียด นาครทรรพ

(นายเอียด นาครทรรพ)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 224863

ที่ กค. 0502/2421

กระทรวงการคลัง

29 มกราคม 2519

เรื่อง การใช้เงินบำรุงการศึกษา

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ คธ. 0803/16363 ลงวันที่ 12 กันยายน 2518

ตามที่แจ้งว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้จัดฝึกสอนรักบี้ฟุตบอลให้แก่ นักเรียนของโรงเรียนมาเป็นเวลาหลายปี และเพื่อที่จะได้มีสิทธิได้รับการจัดซื้อเข้าโปรแกรมแข่งขันรักบี้ฟุตบอลโรงเรียนดังกล่าว จะต้องสมัครเป็นสมาชิกสมาคมรักบี้ฟุตบอลแห่งประเทศไทย องค์การส่งเสริมการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยต้องจ่ายค่าบำรุงเป็นเงิน 200 บาท ต่อปี ซึ่งขออนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษานานดังกล่าวเป็นค่าบำรุงและขอถือเป็นหลักการสำหรับจ่ายในปีต่อ ๆ ไปด้วย และสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องและให้ถือปฏิบัติเป็นหลักการสำหรับการจ่ายในปีต่อ ๆ ไปได้ และสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ที่จะขอจ่ายในกรณีเดียวกันนี้ ก็ให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้พิจารณาอนุมัติโดยจ่ายค่าบำรุงสมาชิกไม่เกินปีละ 200 บาทได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เวียด นาครทรพร

(นายเวียด นาครทรพร)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 224863

ที่ กค. 0502/20764

กระทรวงการคลัง

29 สิงหาคม 2516

เรื่อง ค่าเหรียญรางวัลในการแข่งขันกีฬานักเรียน

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ คธ. 0803/13225 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2516

ตามที่ขออนุมัติให้โรงเรียนวัดพลับพลาชัย สังกัดกรมสามัญศึกษา เบิกจ่ายเงินหมวด
ค่าใช้สอย จำนวน 1,170 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าจ้างทำเหรียญรางวัลในการแข่งขันกีฬาของ
โรงเรียนประถมศึกษาส่วนกลาง รวม 9 โรงเรียน ซึ่งร่วมกันจัดในงานกีฬาสัมพันธ์ ณ
สนามคูขุดลาศัย กรีฑาสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2516 และขอถือเป็นหลักการ
สำหรับการแข่งขันในปีต่อ ๆ ไปด้วย นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุญาตให้จ่ายค่าเหรียญรางวัลดังกล่าวสำหรับ
ครั้งนี้ได้เท่าที่จ่ายจริง ภายในวงเงิน 1,170 บาท (หนึ่งพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)
สำหรับในปีต่อ ๆ ไปนั้น เนื่องจากการแข่งขันกีฬาดังกล่าว เป็นการส่งเสริมกิจกรรมของ
โรงเรียน จึงเห็นควรให้จ่ายเงินค่าเหรียญรางวัลดังกล่าวจากเงินบำรุงการศึกษา ในอัตรา
เหรียญละไม่เกิน 6 บาท

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) เอียด นาคทรพรพ

(นายเอียด นาคทรพรพ)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 223814

ที่ กค. 0502/4058

กระทรวงการคลัง

11 กุมภาพันธ์ 2520

เรื่อง การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา

เรียน อธิบดีกรมพลศึกษา

อ้างถึง หนังสือกรมพลศึกษาถึงกรมบัญชีกลาง ที่ คธ. 0501/5503 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2519 และบันทึกเพิ่มเติมลงวันที่ 17 สิงหาคม 2519 วันที่ 24 ธันวาคม 2519

ด้วยกรมบัญชีกลางรายงานว่า กรมพลศึกษาขออนุญาตเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา ดังนี้

1. ขอล้างหักท้ายการเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ รวมเป็นเงิน 13,530 บาทตามรายการดังนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬา 4 สถาบัน ซึ่งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพ เงิน 2,750 บาท

(2) ค่าใช้จ่ายในการส่งทีมฟุตบอลหญิงเข้าร่วมการแข่งขันฟุตบอลประจำปี นิสิต นักศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2518 ซึ่งชมรมนักฟุตบอลหญิงแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัด เงิน 8,824 บาท

(3) ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันบาสเกตบอล ชาย หญิง ประจำปี 2518 สโมสรกีฬาจังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้จัด เงิน 2,156 บาท

2. ให้วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคามจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งนักกีฬาเข้าร่วมคัดเลือกตัวแทนของจังหวัดไปร่วมการแข่งขันกีฬาเขต 4 จังหวัดอุดรธานี เงิน 2,920 บาท

3. ขออนุมัติเป็นหลักการให้วิทยาลัยสังกัดกรมพลศึกษาเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ด้วยความละเอียดแจ้งแล้ว

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ดังนี้

1. ล้างหักทวงการเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด เชียงใหม่ ตามข้อ 1 เป็นเงิน 13,503 บาท

2. อนุญาตให้วิทยาลัยพลศึกษามหาสารคามเบิกจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยฯ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งนักศึกษาไปคัดเลือกร่างตัวแทนของจังหวัด เพื่อไปร่วมการแข่งขันกีฬา เขต เงิน 2,920 บาท

3. อนุญาตให้วิทยาลัยในสังกัดกรมพลศึกษาจัดส่งนักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันกีฬาต่าง ๆ โดยเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยได้ดังนี้

3.1 ชื่อผู้จัดการแข่งขัน

- (1) องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย
- (2) สโมสรกีฬาต่าง ๆ
- (3) จังหวัดที่เป็นหัวหน้ากีฬาเขต
- (4) จังหวัด
- (5) เทศบาล
- (6) กรมพลศึกษา
- (7) มหาวิทยาลัย
- (8) วิทยาลัย
- (9) ชมรมกีฬา
- (10) อื่นๆ
- (11) คณะกรรมการจัดการแข่งขัน

3.2 ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างวิทยาลัยในสังกัดกรมพลศึกษา ให้แต่ละวิทยาลัยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ โดยให้ยกเลิกหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. 0502/46264 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2518 เรื่องการใช้เงินบำรุงการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างวิทยาลัย และให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ก. ให้วิทยาลัยที่เข้าแข่งขันจ่ายเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยแห่งละ 5,000 บาท สัมทบได้กับวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ

ข. ให้วิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพนำเงินดังกล่าวในข้อ ก. จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันกีฬาดังนี้

(1) ค่าเหรียญรางวัล โลหะรางวัลหรือถ้วยรางวัล เท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน 5,000 บาท

(2) ค่าพิมพ์ประกาศนียบัตรในอัตราใบละไม่เกิน 2 บาท ค่าเขียนในอัตราใบละไม่เกิน 1 บาท และค่าพิมพ์เอกสารอื่น ๆ หรือคู่มือ รวมให้จ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงภายในวงเงิน 4,000 บาท

(3) ค่าเลี้ยงรับรองพิธีปิดการแข่งขันสำหรับนักกีฬาและเจ้าหน้าที่อัตราคนละ 10 บาท

(4) ค่าน้ำเลี้ยงนักกีฬา กรรมการ และเจ้าหน้าที่ในวันแข่งขัน อัตราคนละ 2 บาทต่อวัน

(5) ค่ารางวัลกรรมการตัดสิน

(5.1) บุคคลภายนอก อัตราคนละ 40 บาทต่อ 1 คู่

(5.2) ข้าราชการและลูกจ้างที่มีได้สังกัดวิทยาลัยที่เข้าแข่งขัน

อัตราคนละ 30 บาทและ 20 บาทต่อ 1 คู่

(6) ค่าพุดและดอกไม้เพลิงพิธีเปิด-เปิด เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน 2,000 บาท

(7) ค่าแก๊สชุดกระถางศพเพลิง เท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน 1,500 บาท

(8) ค่ารงกีฬาของสถาบันระดับรอบอำนวยการแข่งขัน ฝืนละไม่เกิน 150 บาท

3.3 เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายตามข้อ ข. ให้สมทบเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ

3.4 ค่าใช้จ่ายนักกีฬา ให้จ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาของแต่ละวิทยาลัยดังนี้

(1) ค่าเก็บตัวนักกีฬาก่อนการแข่งขันจนถึงวันชิงชนะเลิศ ไม่เกิน 30 วัน เป็นค่าอาหารหรือเบี้ยเลี้ยงคนละ 20 บาทต่อ 1 วัน

(2) สำหรับค่าพาหนะจากที่พักถึงสถานีรถไฟ หรือจากสถานีรถไฟไปยังที่พัก หรือจากที่พักไปยังสนามแข่งขัน หรือสนามฝึกซ้อม ให้จ่ายในอัตรารถประจำทาง ในกรณีไม่มีรถประจำทาง ให้จ่ายค่าพาหนะรถนั่งรับจ้างในอัตราต่ำสุดสำหรับท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ไม่เกินวันละ 2 เที่ยว

กรณีจ้างเหมาพาหนะรับ-ส่งนักกีฬาจากจังหวัดมาส่วนกลาง หรือจากจังหวัดหนึ่ง ไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง ในอัตราไม่เกินคันละ 1,200 บาทต่อวัน ก็ให้เบิกจ่ายได้ ถ้าอัตราสูงกว่านี้ ให้ขอทำความตกลงเป็นราย ๆ ไป

กรณีการเดินทางโดยยานพาหนะประจำทาง ให้จ่ายค่าพาหนะเท่าที่จ่ายจริง ในอัตราต่ำสุดตามนัยแห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พ.ศ. 2518

(3) ค่าสมัครเข้าแข่งขัน ให้จ่ายได้ตามที่ระบุไว้ในระเบียบของสมาคม หรือสถาบันผู้เป็นเจ้าของภาพจัดการแข่งขัน เรียกเก็บ

(4) ค่าประกันทีม ให้จ่ายได้ตามที่ระบุไว้ในระเบียบของสมาคม หรือสถาบันผู้เป็นเจ้าของภาพจัดการแข่งขัน เรียกเก็บ และในกรณีที่ได้รับคืนเงินประกันดังกล่าว ให้นำส่งคืนเงินบำรุงการศึกษา

(5) ค่าชุดเครื่องแต่งกายรวมค่าตราปักเสื้อนักกีฬา เท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน ชุดละ 300 บาท . คนละ 2 ชุดต่อปีต่อกีฬา 1 ประเภท

(6) ค่าแรงแลกเปลี่ยนของแต่ละทีมกีฬาที่เข้าแข่งขัน ครั้งละ 1 ผืน

(7) ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 500 บาท ต่อ 1 คน เฉพาะกรณีที่ เกิดอุบัติเหตุจากการแข่งขัน

(8) ค่ายา เนื่องจากอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ เท่าที่จ่ายจริง

สำหรับการส่งนักเรียน นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ และจำนวนครั้งที่ส่ง ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา และให้จ่ายค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็น โดยถือหลักประหยัดตามรายการดังกล่าวข้างต้น แต่ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันแต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน 20,000 บาท

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เวียด นาครทรพร

(นายเวียด นาครทรพร)

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 2224863

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

ที่ กค. 0502/19460

กระทรวงการคลัง

23 สิงหาคม 2517

เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬาเขต

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ. 0203/13072 ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2517

ตามที่แจ้งว่า ได้รับรายงานจากจังหวัดฉะเชิงเทราว่า ในการแข่งขันกีฬาเขตประจำปีนั้น โรงเรียนบางโรงเรียนมีครูในสังกัดได้รับแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติงานกีฬาเขต โดยทางโรงเรียนไม่มีเงินงบประมาณพอที่จะจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะเดินทางตามมติคณะรัฐมนตรี แต่โรงเรียนมีเงินบำรุงการศึกษาที่พอจะเบิกจ่ายได้ จึงขอท้าวความตกลงเป็นหลักการว่า ในกรณีเช่นนี้ ให้เบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากเงินบำรุงการศึกษาได้ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เบิกค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากเงินงบประมาณได้แล้ว หากเงินงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนก็ขอเบิกจ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาได้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

เอียด นาครทรพรพ

(นายเอียด นาครทรพรพ)

รองปลัดกระทรวง สังกัดราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. 213820

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยสภาอากาศไทย

พุทธศักราช 2461¹(และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2463² (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2502³)

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการมา ณ พระสุรัสวดีสิงหนาทให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

เมื่อปีพระพุทธศักราช 2436 พระราชวงศ์และข้าราชการประจำชนชายหญิงมากมาย ได้มีน้ำใจปรารถนาพร้อมเพรียงกันออกเงินเป็นทุนตั้งสมาคมขึ้นอย่างหนึ่งสำหรับจัดหาเครื่องยา เครื่องพยาบาลให้แก่ทหารซึ่งต้องไปราชการในสนาม กระทำกิจทั้งนี้ด้วยความเมตตาการุณ เป็นการเชิดชูเกียรติคุณของชาติบ้านเมือง จึงสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับสมาคมนั้นเข้าไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และพระราชทานนามว่า "สภาอุณาโลมแดง" แต่ภายหลังเปลี่ยนนามเป็น "สภาอากาศสยาม" และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้ทรงรับตำแหน่งสภานายิกา มีกรรมการวินิจฉัยดำเนินการของสภาตลอดมาเป็นลำดับ สภาได้ทำประโยชน์ให้แก่ทหารเป็นอันมากประการเช่นสร้างโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ขึ้นเป็นที่รักษาพยาบาลคนเจ็บไข้อย่างทั่วไป ทั้งตั้งโรงเรียนนางพยาบาลเพื่อฝึกหัดส่งสอนกุลสตรีให้มีความรู้ในเชิงการพยาบาลไว้ และช่วยการคลอดบุตรสำหรับทำคุณประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย ดังนี้ เป็นต้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควรจัดวางระเบียบการสำหรับสภาอากาศสยามนี้ให้เป็นหลักฐานมั่นคงบริบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้ว่า

¹ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 16 มิถุนายน 2461

² ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 17 สิงหาคม 2463

³ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 102 วันที่ 1 กรกฎาคม 2502

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยสภาอากาศไทย

พุทธศักราช 2461

(และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2463² (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2502³)

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการมา ณ พระสุรัสวดีสิงหนาทให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

เมื่อปีพระพุทธศักราช 2436 พระราชวงศ์และข้าราชการประจำชนชายหญิง
มากหลาย ได้มีน้ำใจปรารถนาเพรียงกันออกเงินเป็นทุนตั้งสมาคมขึ้นอย่างหนึ่งสำหรับจัดหา
เครื่องยา เครื่องพยาบาลให้แก่มหาชน ซึ่งต้องไปราชการในสนาม กระทำกิจทั้งนี้ด้วยความเมตตา
กรุณา เป็นการเชิดชูเกียรติคุณของชาติบ้านเมือง จึงสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระ
รามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
รับสมาคมนั้นเข้าไว้ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และพระราชทานนามว่า "สภาอุณาโลมแดง" แต่
ภายหลังเปลี่ยนนามเป็น "สภาอากาศสยาม" และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี
พันปีหลวงได้ทรงรับตำแหน่งสภานายิกา มีกรรมกรนิยัดดำเนินการของสภาตลอดมา เป็นลำดับ
สภาได้ทำประโยชน์ให้แก่มหาชนเป็นอันมากประการ เช่นสร้างโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ขึ้น เป็น
ที่รักษาพยาบาลคนเจ็บไข้อย่างทั่วไป ทั้งตั้งโรงเรียนนางพยาบาลเพื่อฝึกหัดสั่งสอนกุลสตรีให้มีความ
รู้ในเชิงการพยาบาลไข้ และช่วยการคลอดบุตร สำหรับทำคุณประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย
ดังนี้ เป็นต้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควรจัดวางระเบียบการสำหรับสภาอากาศสยามนี้ให้เป็น
หลักฐานมั่นคงบริบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้ว่า

¹ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 16 มิถุนายน 2461

² ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 17 สิงหาคม 2463

³ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 102 วันที่ 1 กรกฎาคม 2502

หมวดที่ 1
ว่าด้วยความมุ่งหมาย
สำหรับสภาและหน้าที่กรรมการ

มาตรา 1 สภากาชาดสยามมีไว้ด้วยความมุ่งหมายจะกระทำกิจการในทางเมตตากรุณาดังจะกล่าวต่อไปนี้

- ก. จัดสถานที่ถาวรสำหรับทำการรักษาพยาบาลคนเจ็บไข้อย่างไม่จำชาติใดภาษาใด
- ข. จัดการช่วยเหลือผู้รับภัยเนื่องจากอุบัติเหตุ เช่นมีโรคภัยเกิดแพร่หลายขึ้นในท่าเลหนึ่ง เกิดอุทกภัย ดังนี้ เป็นต้น
- ค. จัดการส่งส่งอนาถาพยาบาล ละสมบุคคลที่ละทำการในหน้าที่นางพยาบาลและอำนวยการทั้งปวงในเรื่องนี้
- ง. บำรุงกิจการทางแพทย์ศาสตร์ให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น
- จ. ช่วยกองทัพบกทัพเรือในทางพยาบาล ทั้งในเวลาสงครามและยามสงบศึก

มาตรา 2 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงตำแหน่งบรมราชาอุปถัมภ์แห่งสภา

มาตรา 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งบุคคลผู้ไว้วางพระราชหฤทัยอย่างสนิท เป็นสภานายก 1 (ถ้าเป็นหญิงก็ เรียกว่าสภานายิกา) อุปนายกผู้อำนวยการสภา 1

มาตรา 4 นอกจากที่กล่าวแล้วในมาตรา 3 ให้มีตำแหน่งกรรมการของสภาคือ เลขาธิการ 1

ผู้ช่วยเลขาธิการ 1

เหรียญิก 1

ผู้ช่วยเหรียญิก 1

กรรมการที่ปรึกษา ไม่จำกัดจำนวน

ผู้อำนวยการกองแยกของสภา เช่นผู้อำนวยการโรงพยาบาลของสภาโรงใดโรงหนึ่ง
ดังนี้ เป็นต้น

ตำแหน่งกรรมการของสภา ซึ่งกล่าวมานี้ ให้สภานายกเป็นผู้เลือกบุคคลและสั่งตั้งบรรจู้ได้เอง

มาตรา 5 สภานายกกับอุปนายกผู้อำนวยการสภา เป็นผู้อำนวยความสะดวกสั่งการร่วมกัน แทนกัน ให้การงานทั้งปวงของสภาดำเนินไปโดยเรียบร้อย ทั้งมีอำนาจบังคับบัญชา การสิทธิขาด ในกิจการทั้งปวงของสภานี้ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สภานายกและอุปนายก ผู้อำนวยการ สภากาชาดสยาม กราบบังคมทูลพระกรุณาโดยตรงใน เรื่องซึ่ง เกี่ยวกับกิจการของสภา ทั้งพูดจาโต้ตอบกับเสนาบดีเจ้ากระทรวงทบวงการได้ในฐานะ เสมอหน้ากัน

มาตรา 6 เลขาธิการ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการส่งรพหนังสือ ซึ่งมีโต้ตอบไปมาระหว่างกรรมการสภา และคณะอื่น ๆ ทั้งเป็นผู้รวบรวมรักษาข้อบังคับคำสั่ง ระเบียบการทั้งปวง กับมีหน้าที่ในเรื่องสมาชิกขึ้นทะเบียนและ รักษาทะเบียนนั้น มีผู้ช่วยเลขาธิการช่วยเหลือในการทั้งปวงนี้

มาตรา 7 เภรณญิก มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในสรรพกิจซึ่ง เนื่องกับการเบิกจ่ายการรักษาเงิน ผลประโยชน์ และสมบัติทั้งปวงของสภา มีผู้ช่วยเหลือในการทั้งปวงนี้

ระเบียบการเบิกจ่ายรักษาเงิน ให้ดำเนินอนุโลมตามระเบียบของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติมากที่สุดที่จะเป็นได้

มาตรา 8 กรรมการที่ปรึกษา เป็นตำแหน่งสำหรับให้ เกียรติยศแก่ผู้ที่ได้ทำการช่วยเหลือสภามาแล้วในกิจการต่าง ๆ หรือกำลังทำอยู่ ให้มีหน้าที่ทำการทั้งปวงซึ่งสภานายกหรืออุปนายกผู้อำนวยการขอร้องให้กระทำ

มาตรา 9 ผู้อำนวยการกองแยกนั้น เมื่อได้รับมอบให้เป็นหัวหน้าในกองใด เช่น เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลของสภา เป็นผู้อำนวยการปาล์ตูลระสภา เป็นผู้อำนวยการกองพยาบาล สนามดังนี้ เป็นต้น ก็ให้ เป็นผู้รับผิดชอบและบังคับบัญชาให้การทำงานในกองนั้น ๆ ดำเนินไปด้วยเรียบร้อยสัมประสงค์ของกรรมการสภา

ผู้อำนวยการเหล่านี้ มีอำนาจที่จะออกข้อบังคับวางระเบียบการต่าง ๆ ภายในกองของตน แต่ก่อนที่จะออกนั้นต้องได้หารือและได้รับอนุมัติจากอุปนายกผู้อำนวยการสภาเสียก่อน

มาตรา 10 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรรมการสภาการศึกษา
เรียกรายในหนทางต่าง ๆ ที่ชอบด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย เพื่อรับเงินมาเปนนทุนดำเนิน
กิจการของสภาให้คำเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ไป

หมวดที่ 2

ว่าด้วยสมาชิก

มาตรา 11 บุคคลซึ่งจะเข้าเป็นสมาชิกในสภาการศึกษา ต้องเป็นผู้ซึ่งอุปถัมภ์
คำช่วยเหลือทำนุบำรุงหรือทำ ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่สภา หรือที่อุปนายก
ผู้อำนวยการ เห็นว่าสมควรเชิญเป็นสมาชิกพิเศษ เพราะจะนำมาซึ่งเกียรติศักดิ์แก่สภา

อนึ่ง ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกนั้นไม่จำกัดว่าหญิงหรือชายย่อมจะเป็นได้เท่ากัน

มาตรา 12 ให้แบ่งสมาชิกออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. สมาชิกพิเศษ
2. สมาชิกกิตติมศักดิ์
3. สมาชิกวิสามัญ
4. สมาชิกสามัญ

มาตรา 13 สมาชิกพิเศษ ได้แก่ผู้ซึ่งอุปนายกผู้อำนวยการเชิญเป็นสมาชิก เพราะ
จะนำมาซึ่งเกียรติศักดิ์แก่สภาตั้งว่ามาแล้ว

มาตรา 14 สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ผู้ซึ่งได้ให้ทรัพย์สินเงินทองแก่สภา เช่นให้เงิน
สำหรับสร้างถาวรวัตถุ ให้ทรัพย์สินสมบัติอย่างใด ๆ ในคราวเดียวซึ่งตราค่าได้กว่า 3,000 บาท
หรือให้เงินในคราวเดียวกว่า 3,000 บาทขึ้นไป

ผู้ใดให้ทรัพย์สินเงินทองแก่สภาแล้วตั้งว่านี้ นับแต่ต้นปีพระพุทธศักราช 2457 ลงมา
ให้นับว่าเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์จึ่งทุกคน

มาตรา 15 สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งให้เงินแก่สภาเป็นการบำรุงประจำปี ปีละไม่ต่ำกว่า 100 บาททุก ๆ ปีไป

มาตรา 16 สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ผู้ที่มีความรู้สือโปลได้ประกาศนิยบัตระของสภากาชาดสยามในวิชาพยาบาลอย่าง 1 ทั้งได้แก่ผู้ให้เงินบำรุงสภาประจำปี ปีละ 10 บาททุกปีเสมอไป

มาตรา 17 ผู้ใดสมัครจะเข้าเป็นสมาชิกประเภทหนึ่ง ดังกล่าวไว้ในมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 ให้เขียนจดหมายแสดง ความประสงค์ส่งมายังอุปนายกผู้อำนวยการหรือเลขาธิการสภา เมื่ออุปนายกผู้อำนวยการพิจารณาเห็นสมควรจะรับ เป็นสมาชิกแล้วจักได้ส่งให้ขึ้นทะเบียน และแจ้งไปให้ผู้นั้นทราบ หรือให้เลขาธิการแจ้งไปให้ทราบ

มาตรา 19 การส่งเงินบำรุงนั้น จะส่งตรงให้สภานายก หรืออุปนายกผู้อำนวยการหรือเลขาธิการ หรือเหรียญก ก็ได้ทั้งสิ้น ส่งเป็นตัวเงินก็ได้ เป็นใบเช็คหรือเป็นธนาคติเป็นตั๋วตราพก็ได้

มาตรา 20 ในวันสิ้นปีใดปีหนึ่ง ถ้าปรากฏว่าสมาชิกวิสามัญหรือสมาชิกสามัญผู้ใดมิได้ส่งเงินบำรุงประจำปีนั้นมายังกรรมการสภา ให้นับว่าขาดจากสมาชิกให้ตัดนามออกจากทะเบียนทีเดียว

มาตรา 22 ให้เป็นที่เข้าใจกันว่าสภากาชาดสยามนี้ เป็นสมาคมสำหรับประกอบกรกุศลโดยแท้ การเข้าเป็นสมาชิกในสภานี้ช่อบด้วยพระราชนิยมยิ่งนัก เพราะฉะนั้น ในกระทรวงทบวงการใดมีกฎข้อบังคับว่าผู้รับราชการในกระทรวงทบวงการนั้น ๆ ต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชา ก่อนเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมต่าง ๆ ดังนั้นไซ้รู้ให้ถือว่าการเข้า เป็นสมาชิกสภากาชาดสยามนี้ พระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้วเสรีจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 3
ว่าด้วยเครื่องหมาย

มาตรา 23 รูปกาชาด (กากะบาทแดง) เป็นเครื่องหมายของสภากาชาดสยาม เช่นเดียวกับสภากาชาดของทุกประเทศ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดภายในพระราชอาณาเขตสยามนี้ ใช้รูปกาชาด (กากะบาทแดง) นี้เป็นเครื่องหมายสำหรับการใด ๆ เช่นใช้แป้นตราอื่นในการขายของ เป็นต้น ห้ามมิให้เขียนหรือติดไว้ ณ ที่ใด ๆ เป็นอันขาด นอกจากได้รับอนุญาตแล้วจากกรรมการสภากาชาดสยาม

มาตรา 24 ให้มีเครื่องหมายสำหรับสมาชิกของสภากาชาดสยามเป็นเข็มกลัดทองคำหรือเงินกาไหล่ทองคำ รูปกลมเส้นศูนย์กลางยาว $2\frac{1}{2}$ เซนติเมตรขอบวงกลมนั้นมีรูปเป็นจักรและมีอักษรพระบรมนามาภิไธยย่อ จ.ป.ร. ทับบนรูปกาชาดวางอยู่กลาง

เข็มนี้สำหรับก๊าดที่ออกแล้ว

มาตรา 25 จะเพาะผู้ซึ่งเป็นกรรมการหรือสมาชิกของสภากาชาดสยามเท่านั้นจะมีสิทธิ์ก๊าดเข็มได้ และเข็มนี้กรรมการสภาจะแจกให้แก่สมาชิกทุกคนไม่คิดราคา ผู้ใดออกจากสมาชิกต้องส่งเข็มนี้คืน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
หมวดที่ 3 ทวิ 4
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เหรียญกาชาด

มาตรา 25 ทวิ เหรียญกาชาดมีสองประเภท คือ เหรียญกาชาดสมนาคุณและเหรียญกาชาดสรรเสริญ

มาตรา 25 ตี๋ เหยียญกาขาตล่มนาคุณ มีลักษณะ เป็นเหยียญโลหะกลมแบน เส้นผ่า
 คูนย้กลาง 27 มิลลิเมตร ด้านหน้ามีรูปกาขาตและรูปนางพยาบาลประคองทากรกับคนช่รา
 ด้านหลังตรงกลางที่มีที่ว่างสำหรับจารึกนามผู้ได้รับ เหยียญและพุทธศักราชกับมีอักษรว่า "ส่กา
 ภาขาต" อยู่ริมขอบบน และ "ล่มนาคุณ" อยู่ริมขอบล่าง มีห่วง เป็นรูปกรหนกห้อยกับแพรแถบ
 สีขาวกว้าง 3 เซนติเมตร ด้านหน้าแพรแถบตรงกลางมีกาขาตลงยา สำหรับล่ตรีให้ห้อยกับ
 แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ

เหยียญกาขาตล่มนาคุณมีลำดับเป็น 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ทองคำลงยาที่กาขาต

ชั้นที่ 2 เงินกาไหล่ทอง

ชั้นที่ 3 เงินรมดำ

มาตรา 25 ส่ตวา เหยียญกาขาตล่สรเส่ริญ มีลักษณะ เป็นเหยียญทองแดงแบนรูป
 กาขาตมีวงกลมเส้นผ่าคูนย้กลาง 30 มิลลิเมตรห้อยอยู่ ด้านหน้ามีรูปนางเมขลาจ้มพระช่นก
 ขึ้นจากมหาล่สมุทร ด้านหลังตรงกลางมีอักษรว่า "กาขาตล่สรเส่ริญ" มีห่วงห้อยกับแพรแถบสีขาว
 กว้าง 3 เซนติเมตร มีริ้วแดงงไกล่ขอบทั้งล่องข้าง ด้านหน้าแพรแถบตรงกลางมีกาขาตลงยา
 สำหรับล่ตรีให้ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ

มาตรา 25 เบญจ เหยียญกาขาตล่มนาคุณและ เหยียญกาขาตล่สรเส่ริญให้ผู้ได้รับ
 ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๓ บุคคลใดจะได้รับเหยียญกาขาตล่มนาคุณชั้นใด หรือเหยียญกาขาต
 ล่สรเส่ริญ ให้เป็นไปตามข้อบ่งค้บที่ล่กาภาขาตไทยกำหนด

มาตรา 25 ล่ตตเหยียญกาขาตล่มนาคุณและ เหยียญกาขาตล่สรเส่ริญให้เป็นล่ทริ
 แก่ผู้รับ เมื่อผู้ได้รับวายช่นม์ ให้ตกทอดแก่ทายาทเพื่อรักษาไว้เป็นที่ระลึก

หมวดที่ 4

ว่าด้วยการลงอาญาแก่ผู้ละเมิดพระราชบัญญัติ

มาตรา 26 ผู้ใดใช้รูปกาชาตเป็นเครื่องหมายสำหรับกาไรใด ๆ เขียนหรือติดไว้ ณ ที่ใด ๆ โดยมิได้รับอนุญาตจากกรรมการสภากาชาตสยามก่อน ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ล้งาน 1 ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ล้งาน 1 หรือทั้ง จำคุกและปรับไม่เกินกำหนด ซึ่งว่ามาแล้วนั้น

มาตรา 27 ผู้ใดซึ่งมิได้เป็นกรรมการหรือสมาชิกสภากาชาตสยามประดับเข็ม เครื่องหมายสำหรับสมาชิกสภากาชาตสยาม ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ล้งาน 1 ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ล้งาน 1 หรือทั้งจำคุกและปรับไม่เกิน กำหนดซึ่งว่ามาแล้วนั้น

มาตรา 28 การฟ้องเอาโทษแก่ผู้ละเมิดพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของ เจ้าพนักงานอัยการแผ่นดินแต่ฝ่ายเดียว

หมวดที่ 5

ว่าด้วยกำหนดเริ่มใช้และผู้รักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา 29 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ แต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ ห้ามใช้เครื่องหมายกากระบาสแดง ซึ่งได้ประกาศให้ใช้ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พระพุทธศักราช 2454 นั้น ไม่ใช้ต่อไป

มาตรา 30 ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยและเสนาบดีกับอุปนายกผู้อำนวยการสภากาชาตสยามเป็นผู้รักษาให้การดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 31 ให้ปลานายกและอุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษีอากร มีอำนาจที่จะออกข้อบังคับวางระเบียบการละเมิดสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสภาภาษีอากรปฏิบัติตามนั้นได้

ประกาศมา ณ วันที่ 12 มิถุนายน พระพุทธศักราช 2461

มาตรา 3 ให้ปลานายกสภาภาษานาฬิกา เมื่อได้รับอนุมัติและความยินยอมของคณะกรรมการแห่งสภาแล้ว มีอำนาจวางข้อบังคับว่าด้วยความประสงค์ ว่าด้วยระเบียบการปกครองและวิธีดำเนินการของสภา ว่าด้วยการกำหนดจำนวนและการเลือกตั้งกรรมการ ว่าด้วยการประชุมและวิธีปฏิบัติการของกรรมการ และว่าด้วยการเรียกรายเงินและเก็บเงินจากสมาชิก

บันดาข้อบังคับซึ่งได้วางขึ้นไว้ดังกล่าวนี้ เมื่อได้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ฟังว่าเป็นอันใช้ได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ได้ประกาศให้ทราบนั้น เป็นต้นไป

มาตรา 4 ตั้งแต่วันที่เริ่มใช้พระราชบัญญัตินี้ต้นไป ให้ยกเลิกข้อความในพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาภาษีอากร พระพุทธศักราช 2461 แต่เฉพาะส่วนที่เป็นปฏิบัตินั้น ต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อข้อบังคับซึ่งปลานายกสภาภาษานาฬิกาได้วางไว้โดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัตินี้ เสียทั้งสิ้น

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2502 คือโดยที่เป็นการสมควรให้ผู้ได้รับเหรียญกาชาดสมนาคุณและเหรียญกาชาดสรรเสริญประดับเหรียญได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในการนี้จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาภาษีอากรไทย พระพุทธศักราช 2461

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 132

.....

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า นักเรียนและนักศึกษาเป็นเยาวชนที่กำลังสร้างสังคม
 คุณสมบัตินี้ทั้งในด้านความรู้ความคิดและคุณธรรม พร้อมทั้งจะรับมรดกตกทอดจากผู้ใหญ่เป็นพลเมือง
 ที่มีประโยชน์แก่ประเทศชาติในอนาคต นักเรียนและนักศึกษา ควรจะได้รับการอบรมดูแลใกล้ชิด
 จากบิดามารดาผู้ปกครองและครูอาจารย์ เพื่อเป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครู
 อยู่ในโอวาทคำสั่งสอนรวมทั้งอยู่ในระเบียบประเพณีและกฎหมายของบ้านเมือง เป็นการสมควร
 จะส่งเสริมและคุ้มครองความประพฤติ การแต่งกายและจรรยา มารยาทให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อให้
 เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 และ
 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้
 แทน

ข้อ 2. ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

"นักเรียน" หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือ
 มัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ อยู่ในโรงเรียนของรัฐบาล โรงเรียนเทศบาล โรงเรียน
 ประชาราชาหรือโรงเรียนราษฎร์

"นักศึกษา" หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมอยู่
 ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีได้ตั้งขึ้นโดยมีกฎหมายเฉพาะของสถานศึกษานั้น

"ผู้ปกครอง" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับนักเรียนหรือนักศึกษาไว้ในความปกครอง
 หรืออุปการะเลี้ยงดู หรือบุคคลที่นักเรียนหรือนักศึกษานั้นอาศัยอยู่

"สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา" หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติกา
 ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

"แต่งกาย" หมายความว่า รวมถึงการแต่งผมหรือส่วนอื่นของร่างกายด้วย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 3. ให้รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจตั้งสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษา เพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

การปฏิบัติการของสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ข้อ 4. นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่ และต้องแต่งกายหรือแต่งเครื่องแบบตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหรือสถานศึกษาหรือตามที่กฎหมายกำหนด นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่แต่งกายหรือประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยหรือไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ 5. นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดแต่งกายหรือประพฤติตนฝ่าฝืนข้อ 4 ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษามีอำนาจปฏิบัติการตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และมีอำนาจนำตัวไปมอบแก่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบสวนและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบหรือข้อบังคับในกรณีที่ไม่สามารถนำตัวไปมอบได้ จะแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

เมื่อได้อบรมสั่งสอนหรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนอีกชั้นหนึ่ง

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาปฏิบัติตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน

ข้อ 6. นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 4 เป็นครั้งที่สอง ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาสั่งลงโทษตามระเบียบหรือข้อบังคับ และแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองมาให้สัญญาว่าจะอบรมสั่งสอนและควบคุมนักเรียนหรือนักศึกษานั้นมิให้ฝ่าฝืน เช่นนั้นอีก

ข้อ 7. ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มาหรือไม่ให้สัญญาว่าจะอบรมสั่งสอนและควบคุมนักเรียนหรือนักศึกษาตามข้อ 6 หรือนักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 4 เป็นครั้งที่สาม

ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่งตัวนักเรียนหรือนักศึกษาพร้อมทั้งรายงานการลงโทษที่แล้วมา ไปยังสถานีตำรวจในท้องที่ที่โรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นตั้งอยู่ และให้ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปมีอำนาจออกหมายเรียกบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาว่ากล่าวตักเตือนหรือเรียกประกัน ทัดสินว่าจะปกครองดูแลมิให้นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืน เช่นนั้นอีก โดยอาจกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี หากผิดทัณฑ์บนให้ปรับได้ไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ 8. นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 4 เป็นครั้งที่สี่ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่งตัวไปยังคณะกรรมการควบคุมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อพิจารณาส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ลัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะเพื่ออบรมศึกษา หรือในกรณีที่นักเรียนหรือนักศึกษานั้นมีอายุไม่ครบสิบแปดปีบริบูรณ์ คณะกรรมการควบคุมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาจะส่งตัวไปยังสถานแรกรับเด็ก เพื่อให้การส่งเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสวัสดิภาพและการส่งเคราะห์เด็กต่อไปก็ได้

ข้อ 9. ถ้าการฝ่าฝืนข้อ 4 เกิดขึ้นในบริเวณโรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งนักเรียนหรือนักศึกษาอยู่ ให้ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาดำเนินการตามข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 หรือ ข้อ 8 ตามลำดับแล้วแต่กรณี

ข้อ 10. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ยอมทำตามทัณฑ์บนตามข้อ 7 มีความผิดต่อระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ 11. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ราชการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ข้อ 12. ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 22 เมษายน พุทธศักราช 2515

(ลงชื่อ) จอมพลถนอม กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515)

ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132

ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515

.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 และข้อ 11 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. การแต่งกาย และความประพฤติดังต่อไปนี้ ถือว่าไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนตามความในข้อ 4 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132

(1) นักเรียนชายไว้ผมยาวโดยไว้ผมข้างหน้าและกลางศีรษะยาวเกิน 5 เซ็นติเมตร และชายผมรอบศีรษะไม่ตัดเกรียนชิดผิวหนัง หรือไว้หนวดหรือเครา

นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอ หากโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตให้ไว้ยาว เกินกว่านั้นก็ให้รวบให้เรียบร้อย

นักเรียนใช้เครื่องสำอางค์หรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย

(2) เกี่ยวข้องอยู่ในสาธารณสถาน หรือทำลายสมบัติของโรงเรียนหรือสาธารณสมบัติ

(3) แสดงกิริยา วาจา หรือกระทำอย่างใดที่ไม่สุภาพ

(4) มั่วสุม และก่อความเดือดร้อนรำคาญอย่างหนึ่งอย่างใด

(5) เล่นการพนันซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายการพนัน

(6) เกี่ยวเตร่เวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 4.00 น. ของวันรุ่งขึ้น วันไว้แต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือได้รับอนุญาตจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา

(7) สูบบุหรี่ สูบกัญชา หรือเสพลูรา ยาเสพติด หรือของมีเมาอย่างอื่น

(8) เข้าไปในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือสถานอื่นใดซึ่งลักษณะคล้ายคลึงกัน โรงรับจำนำ หรือสถานการพนันในระหว่างเวลาที่มีการเล่นการพนัน วันแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่หรือเยี่ยมญาติในสถานทีนั้น

(9) เข้าไปในงานหรือร่วมงานสังสรรค์ และงานนั้นมีการเต้นรำหรือการแสดง ซึ่งไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน วันแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรืองานนั้นบิดามารดาผู้ปกครองหรือสถานศึกษาของนักเรียนคนหนึ่งคนใด เป็นผู้จัด

(10) เข้าไปในสถานค้าประเวณี วันแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่ในที่นั้นหรือเข้าไปเยี่ยมญาติซึ่งอาศัยอยู่ในสถานทีนั้น

(11) คบค้าสมาคมกับหญิงซึ่งประพฤติดนเพื่อค้าประเวณี วันแต่จะเป็นญาติใกล้ชิดกับหญิงนั้น

(12) ประพฤติตนในทำนองชั่วช้า

(13) มีวัตุระเปิดกิติ หรือมีอาวุธติดตัวหรือซ่อนเร้นไว้เพื่อใช้ในการประทุษร้ายกิติ

(14) หลบหนีโรงเรียน

ข้อ 2. การแต่งกายและความประพฤติตั้งตอไปนี้ ถือว่าไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักศึกษา ตามความในข้อ 4 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132

(1) นักศึกษาชายตัดผม หรือไว้ผมยาวจนด้านข้างและด้านหลังยาว เลยตีนผมหรือไว้หนวดไว้เครา

นักศึกษาหญิงนุ่งกระโปรงสั้นจนชายกระโปรงลู่กว่ากึ่งกลางสะบ้าหัวเข่าเกิน 5 เซนติเมตร ขอบกระโปรงต่ำกว่าระดับสะดือ คาดเข็มขัดหลวมต่ำกว่าระดับของกระโปรงหรือแต่งกายไม่เหมาะสมกับสภาพกุลสตรีไทย

นักศึกษาย้เครื่องสำอางค์หรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย

(2) สู้บักข่าหรือเสฟลู่รา ยาเสฟติด หรือของมีนเมาอย่างอื่น

(3) กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่ออำนาจ บริหารของโรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือบังคับอยู่ใญ่ของสิ่งเสริม หรือสนับสนุนให้นักเรียนหรือนักศึกษากระทำการเช่นนั้น และ

(4) ความประพฤติตามข้อ 1 (2) (3) (4) (5) (8) (10) (11) (12)

(13)

(4) ความประพฤติตามข้อ 1 (2) (3) (4) (5) (8) (10) (11) (12)
(13)

ให้ไว้ ณ วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2515

(ลงชื่อ) บุญถิ่น อัตถากร

(นายบุญถิ่น อัตถากร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ใช้อำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยได้มีประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ให้ส่งเสริมและคุ้มครองความประพฤติ จรรยามารยาทและการแต่งกาย
ของนักเรียนและนักศึกษา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งเป็นการสมควรกำหนดการ
แต่งกายและความประพฤติอันไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษาขึ้นเพื่อให้สอดคล้อง
กับเจตนารมณ์ของประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2518)

ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132

ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515

.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 และข้อ 11 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความใน (1) ของข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" (1) นักเรียนชายตัดผมหรือไว้ผมยาวจนด้านข้าง และด้านหลังยาวเลยตีนผมหรือไว้หนวดไว้เครา

นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอ หากทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อนุญาตไว้ผมยาวเกินกว่านั้นให้รับโทษ

นักเรียนใช้เครื่องสำอางค์หรือสิ่งปลอมเพื่อการเสริมสวย"

ให้ไว้ ณ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2518

(ลงชื่อ) เกียรติ กิริติกร

(นายเกียรติ กิริติกร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ

เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากสมัยนิยมเปลี่ยนไปสมควรผ่อนผันให้นักเรียนชายไว้ผมที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของนักเรียนตามสมัยนิยมได้บ้าง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา

พ.ศ. 2515

.....

อาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ข้อ 5 วรรคสาม กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. 2515"

ข้อ 2. ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงธรรมการ เรื่องการให้นักเรียนออกจากโรงเรียนเพราะเหตุประพฤติดีด พ.ศ. 2482 และคำสั่งระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดที่ระเบียบนี้กำหนดไว้แล้ว หรือที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. "หัวหน้าสถานศึกษา" หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษานั้น

"การลงโทษ" หมายถึง การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติดีดหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาหรือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงศึกษาธิการออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนให้มีความประพฤติหรือเพื่อให้เข็ดหลาบ

ข้อ 4. การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษาหรือครูอาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายที่จะดำเนินการตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 4.1 ว่ากล่าวตักเตือน
- 4.2 เขียน
- 4.3 ทำทัณฑ์บน
- 4.4 สั่งพักการเรียน
- 4.5 ให้ออก
- 4.6 คัดชื่อออก

สำหรับนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา ให้พิจารณา
ลงโทษตาม 4.1, 4.2, 4.3 เท่านั้น

ข้อ 5. การว่ากล่าวตักเตือน ใช้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้กระทำความ
ผิดไม่ร้ายแรงและในเมื่อหัวหน้าสถานศึกษาหรือครู อาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย
เห็นว่าเหมาะสมและจะได้ผลดี

ข้อ 6. การเขียน ใช้สำหรับความผิดที่นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนระเบียบข้อ
บังคับของสถานศึกษาหรือประพฤติน่าไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมาย
ศึกษาริการ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132

การเขียน ให้เขียนด้วยไม้เรียว เหล็กกลมเกลียดเรียบ เส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน
0.7 เซนติเมตร ที่บริเวณก้นหรือขาอ่อนท่อนบนด้านหลังซึ่งมีเครื่องแต่งกายรองรับกำหนด
เขียนไม่เกินหกที โดยให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือครู อาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย
เป็นผู้เขียน ต้องกระทำในที่ไม่เปิดเผยและในลักษณะเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนให้เข็ดหลาบ ไม่
ประพฤติน่าชั่วและกลับตัวเป็นคนดีต่อไป

ข้อ 7. การทำทัณฑ์บน ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา
ที่ประพฤติน่าไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษา ตามกฎหมายศึกษาริการออกตาม
ความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ในกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของ
สถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างร้ายแรงหรือได้รับโทษอย่างอื่น
แล้ว แต่ยังไม่เข็ดหลาบ ให้ทำทัณฑ์บนไว้เป็นหลักฐาน และเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมา
บันทึกรับทราบความผิดและรับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

ข้อ 8. การสั่งพักการเรียน ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษสั่งพักการเรียน
ในกรณีต่อไปนี้

8.1 นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติน่าไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษา
ตามกฎหมายศึกษาริการ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ในกรณี
ที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
อย่างร้ายแรงหรือเคยถูกลงโทษให้ทำทัณฑ์บนมาแล้วแต่ไม่เข็ดหลาบ

8.2 นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งฝ่าฝืนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุไว้ให้
สั่งพักการเรียนการลงโทษสั่งพักการเรียน จะสั่งพักการเรียนได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเจ็ดวันหรือ
จนกว่าความผิดนั้นจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ถ้าสั่งพักการเรียนเกินเจ็ดวันให้ขออนุมัติ
กรมเจ้าสังกัดสำหรับโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัด
สำหรับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาค หรือสั่งพักการเรียนแล้วแจ้งให้
บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 9. การให้ออก นักเรียนหรือนักศึกษาคนใดประพฤติดนไม่สมควรแก่สภาพ
นักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกตามความในประ กาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 132 หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา หรือประพฤติดิตติธรรมจนเป็นที่เห็น
ได้ว่าถ้าให้อยู่ในสถานศึกษาต่อไป จะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา
หรือจะเป็นเหตุให้ระเบียบวินัยหรือศีลธรรมอันดีของนักเรียนหรือนักศึกษาอื่นพลอยเสื่อมเสีย
ให้หัวหน้าสถานศึกษาเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมารับทราบเหตุผล แล้วให้นักเรียนหรือ
นักศึกษานั้นออกไป ในกรณีนี้ให้สถานศึกษาออกใบสุทธิให้

ข้อ 10. การคัดชื้อออก นักเรียนหรือนักศึกษาคนใดประพฤติดนตามที่กล่าวไว้ใน
ข้อ 9 และหัวหน้าสถานศึกษาได้เชิญบิดามารดา หรือผู้ปกครองมารับทราบเหตุผลแล้วแต่บิดา
มารดาหรือผู้ปกครองไม่มาในเวลาอันสมควร ให้แจ้งเหตุผลให้ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียน
แล้วรายงานขออนุมัติคัดชื้อนักเรียนหรือนักศึกษานั้น ออกจากสถานศึกษาต่อกรมเจ้าสังกัด
สำหรับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลางผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับโรงเรียน
รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาค เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงคัดชื้อออกและไม่ออกไป
สุทธิให้

ข้อ 11. ห้ามลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกั่นแก่ล้างหรือ
ลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท หรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำลังเจ็บ
ป่วย หรือกำลังมีปัญหาระทบกระเทือนใจอย่างแรง และให้คำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือ
นักศึกษาด้วย

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็นไปเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน โดยเจตนาที่จะแก้
นิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักเรียนหรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด และเว้นการประทุษร้าย

และกลับประพฤติตนในทางที่ต่อไป

ข้อ 12 . การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาทุกครั้ง ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสมุดหมายเหตุรายวันของสถานศึกษานั้น และให้แจ้งบิดามารดา หรือผู้ปกครองทราบเป็นหนังสือด้วยทุกครั้ง

ข้อ 13 . สำหรับสถานศึกษาที่มีระเบียบว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียนหรือนักศึกษาอยู่แล้ว จะใช้ระเบียบนั้นต่อไปก็ได้

ข้อ 14 . ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 4 กันยายน 2515

(ลงชื่อ) บุญถิ่น อัตถากร

(นายบุญถิ่น อัตถากร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษา

พ.ศ. 2515

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 วรรค 2 และข้อ 11 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515"

ข้อ 2. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสำรวัตรนักเรียน พ.ศ. 2513 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสำรวัตรนักเรียน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2514 และระเบียบอื่นใดที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ 3. สำรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ให้แต่งตั้งจากข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควร

ข้อ 4. การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่งสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษาในเขต นครหลวงกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมพลศึกษา ในส่วนภูมิภาค ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

ในกรณีจำเป็นที่จะต้องใช้สำรวัตรนักเรียนและนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานพิเศษเฉพาะภารกิจให้อธิบดีกรมพลศึกษาหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลตามข้อ 3 เป็นสำรวัตรนักเรียนและนักศึกษาได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินกำหนดสามสิบวัน

ประวัติผู้เขียน

นายกมล อุปผล เกิดเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 ที่เขตบึงประาบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา การศึกษาบัณฑิต จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรินครินทร์วิโรฒ (ประสานมิตร) เมื่อปีการศึกษา 2523 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ปีการศึกษา 2524

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

✓